Rapport 2015

Monitoring van activiteiten

Colofon

Auteur

Johan Rosiers, stafmedewerker VAD

Redactie

Mia De Bock, stafmedewerker VAD

Ilse De Maeseneire, stafmedewerker VAD

Marijs Geirnaert, directeur VAD

Layout cover

www.epo.be

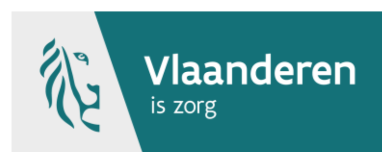
Verantwoordelijke uitgever

Paul Van Deun, Vanderlindenstraat 15, 1030 Brussel

wettelijk depotnummer: D/2016/6030/19

VAD

Vanderlindenstraat 15, 1030 Brussel

T 02 423 03 33 | F 02 423 03 34 | vad@vad.be | www.vad.be

Inhoudsopgave

Inleiding

Sinds 1996 beheert VAD Ginger, een geïnformatiseerd registratiesysteem voor alcohol- en drugpreventieactiviteiten in Vlaanderen. Dit programma maakt het mogelijk dat preventiewerkers hun preventieactiviteiten aan de hand van een aantal standaardvariabelen registreren. VAD bundelt de data op Vlaams niveau en beschrijft de resultaten in een jaarlijks monitoringrapport.
Ginger heeft ondertussen al bijna twintig jaar zijn nut als geïnformatiseerd registratieprogramma voor alcohol- en drugpreventieactiviteiten aangetoond. In de loop der jaren werd duidelijk dat er behoefte was aan een versie die meer afgestemd was op de nieuwe ICT-standaarden. Door nieuwe technologische en inhoudelijke noden drong een herwerking van het programma zich op. Daarom werd in 2008 www.vadginger.be ontwikkeld, een internettoepassing voor de Gingerregistratie. Door deze vernieuwing staan de ingevoerde data veilig weggeschreven op de VAD-server, kan VAD de vooruitgang in de registratie bewaken, kan de registrator altijd en overal registeren waar er internettoegang is, enzovoort.
In vergelijking met de vorige Gingerversie werden ook inhoudelijk enkele variabelen toegevoegd, conform de doelstellingen voor Ginger in de convenant tussen de Vlaamse Overheid en VAD. Zo wordt gevraagd welke materialen gebruikt werden in de voorbereiding of uitvoering van de preventieactiviteit. Ook wordt gevraagd of en hoe evaluatie aan bod kwam in de activiteit.
Op 1 januari 2009 startte het eerste registratiejaar in de nieuwe onlineapplicatie. Maar al vrij vlug kwamen ook de kinderziekten en beperkingen van de eerste onlineapplicatie aan het licht. Onder andere het feit dat het programma in een programmeertaal met weinig flexibiliteit en ontwikkelingspotentieel was geschreven, was een domper op het gebruiksgemak en een rem op de verdere technische ontwikkeling van Ginger.
Daarom werd in 2011 beslist om een verbeterde versie te ontwikkelen in de meer up-to-date en flexibele programmeertaal Java. In het kader van die vernieuwing voerde VAD in 2011 een evaluatie uit bij de Gingerregistrators. De resultaten van die evaluatie dienden als basis voor de inhoudelijke verwerking van het programma. In januari 2012 werd het nieuwe programma gelanceerd, wat al vlug leidde tot veel bijval van de Gingerregistrators.

Het Gingerrapport 2015 omvat zes hoofdstukken. In hoofdstuk 1 wordt schematisch de structuur van het registreerprogramma weergegeven. In hoofdstuk 2 wordt een algemeen overzicht gegeven van de resultaten. In hoofdstuk 3 wordt het Gingerbeeld per sector opgehangen. In hoofdstuk 4 wordt het Gingerbeeld per registratorgroep gegeven. In hoofdstuk 5 wordt het beeld van het CGG-preventiewerk iets dichter tegen het licht gehouden. In hoofdstuk 6 wordt kort stilgestaan bij wat de toekomst voor Ginger moet brengen.

Veel leesplezier!

Ginger 2015: enkele highlights in resultaten en evoluties

- 88 preventiewerkers (15 lokale, 50 regionale en 23 Vlaamse) voerden samen 6.469 bruikbare preventieactiviteiten in voor het registratiejaar 2015. [→ *Hst. 2*]
- De sectoren gezondheid (35,1%) en onderwijs (30,9%) zijn de sterkst participerende sectoren in alcohol- en drugpreventie. De overheidssector zit daar niet meer veraf (26,9%). [→ *Hst. 2.2, 3.2, 3.3 en 3.4*]
- De sectoren overheid en vrijetijd en cultuur zien hun aandeel verder stijgen, wat vooral te wijten is aan een stijging van het aandeel intersectorale activiteiten (= activiteiten met verschillende sectoren). [→ *Hst. 2.2, 3.4 en 3.6*]
- Arbeid is de enige sector wiens aandeel blijft dalen, vnl. door een lager aandeel unisectorale activiteiten (= activiteiten enkel met/binnen de sector). [→ *Hst. 2.2 en 3.1*]
- Er zijn nog maar twee sectoren, arbeid en onderwijs, die meer unisectoraal dan intersectoraal worden bereikt. Voor de sectoren overheid en politie en justitie geldt dat intersectorale activiteiten duidelijk de bovenhand hebben. [→ *Hst. 2.2 en 3*]
- Op basis van het aantal intersectorale activiteiten en het aantal deelnemende sectoren per intersectorale activiteit, blijkt dat intersectorale samenwerking op het hoogste peil ooit zit. [→ *Hst. 2.2*]
- Dit zijn de meest participerende detailsectoren, met vermelding van sector en participatiegraad[1]:

1. Centra geestelijke gezondheidszorg – CGG (gezondheid)	22,4%
2. Lokale overheden (overheid)	18,9%
3. Secundair onderwijs (onderwijs)	18,8%
4. OCMW's (welzijn)	6,7%
5. Politie (politie en justitie)	6,5%
6. Koepels (gezondheid)	6,5%
7. Basisonderwijs (onderwijs)	5,7%
8. Lokaal gezondheidsoverleg – LOGO (gezondheid)	5,6%
9. Regionale overheden (overheid)	4,7%
10. Hoger onderwijs (onderwijs)	4,1%

- Overleg (44,1%) en vorming (21,0%) zijn de vaakst voorkomende activiteiten. [→ *Hst. 2.2*]
- Campagnes (3u18) en vorming (3u11) duren het langst, consult/advies het kortst (1u30). De andere soorten activiteit hebben een gemiddeld tijdsduur van net geen 2u. [→ *Hst. 2.2*]
- Overleg vind je proportioneel meer in de sectoren gezondheid, overheid en politie en justitie, vorming relatief meer in de sector onderwijs. Coaching komt vaker aan bod in de sectoren arbeid, onderwijs en vrijetijd en cultuur, consult/advies in de sector arbeid. Vroeginterventie gaat het sterkst uit naar de algemene bevolking. [→ *Hst. 2.2 en 3*]
- De meeste activiteiten gaan door op het lokale niveau (58,6%), gevolgd door activiteiten op gemeenschapsniveau (14,6%) en op regionaal vlak (14,1%) [→ *Hst. 2.2*]
- Intermediaire doelgroepen blijven de belangrijkste partner. Uiteindelijke doelgroepen worden proportioneel vaker bereikt in de sector onderwijs (vnl. vorming) en in de algemene bevolking (vnl. vroeginterventie). [→ *Hst. 2.2 en 3*]
- Alcohol (46,3%) en illegale drugs (41,1%) zijn de vaakst behandelde items. Tabak komt ook vrij vaak aan bod, na een stijgend belang van dit item zien we in 2015 voor het eerst een daling (26,3% in 2014 → 24,2% in 2015). ICT-verslaving zit als thema in de lift (12,0% in 2012 → 19,9% in 2015). [→ *Hst. 2.2*]
- Bij preventieactiviteiten wordt het vaakst materiaal gebruikt dat door VAD of De DrugLijn werd ontwikkeld (49,7%), gevolgd door zelf ontwikkeld materiaal (41,0%). [→ *Hst. 2.2*]
- 25,3% van alle preventieactiviteiten wordt geëvalueerd (vnl. vorming). [→ *Hst. 2.2*]

[1] De participatiegraad is hier berekend op basis van alle activiteiten, dus incl. intersectorale activiteiten. Dit, terwijl in hoofdstuk 3 de participatiegraad van detailsectoren enkel o.b.v. unisectorale activiteiten is berekend.

1. Structuur www.vadginger.be (versie 2015)

Alvorens tot de resultaten over te gaan, volgend overzicht van de variabelen die in www.vadginger.be zitten. De hoofdvariabelen met overeenkomstige vraagstelling zijn in de linkerkolom weergegeven. In de rechter kolom vind je de antwoordmogelijkheden terug.

VRAAG	ANTWOORDMOGELIJKHEDEN
Omschrijving van de activiteit	Open veld.
Organisatie	Keuze uit door registrator vooraf aangemaakte lijst.
↳Suborganisatie	Keuze uit door registrator vooraf aangemaakte lijst (optioneel).
Interne activiteit	Keuze tussen 'ja' en 'neen'. Enkel niet-interne activiteiten worden in de Vlaamse Gingerdatabank weerhouden.
Op welke dag vond de activiteit plaats?	Datum aan te klikken in een kalender.
Hoe lang duurde de activiteit (in minuten)?	Aangeven van het aantal minuten dat de activiteit duurde.
Welke sector(en) en detailsector(en) waren aanwezig op de activiteit?	Keuze uit (combinatie van) 8 categorieën: arbeid, gezondheid, onderwijs, overheid, politie en justitie, vrijetijd en cultuur, welzijn en algemene bevolking. Afhankelijk van de keuze van de sector openen zich 5-18 categorieën voor detailsectoren (bij algemene bevolking geen detailsector).
Tot welk locatieniveau richt de activiteit zich?	Keuze uit 6 categorieën: lokaal, regionaal, provinciaal, gemeenschap of gewest, federaal, internationaal.
Welke doelgroep was aanwezig op de activiteit?	Keuze uit 2 categorieën: intermediaire doelgroep, uiteindelijke doelgroep. Afhankelijk van deze keuze openen zich nieuwe vragen en opties.
↳Intermediaire doelgroep: Wie waren aanwezig op de activiteit? Totaal aantal aanwezigen	 Keuze uit 3 categorieën: preventiewerkers, intermediairs, bestuursniveau. Aanduiden aantal aanwezigen in open veld.
↳Uiteindelijke doelgroep: Welke personen van de uiteindelijke doelgroep zijn aanwezig? Totaal aantal aanwezigen	 Keuze uit 4 categorieën: jongeren, familiale omgeving, volwassenen, andere. Aanduiden aantal aanwezigen in open veld.
Over welke soort activiteit gaat het?	Keuze uit 7 categorieën: overleg, consult/advies, coaching, vorming, vroeginterventie, campagnes, andere actie. Afhankelijk van de keuze van de soort activiteit openen zich 2-5 categorieën voor detailactiviteit (bij consult/advies en andere actie geen detailactiviteit).
Welke items werden tijdens de activiteit behandeld?	Keuze uit 7 categorieën: geen specifiek middel als item, alcohol, illegale drugs, medicatie, tabak, gokken, ICT-verslavingen.
Welk materiaal werd ter voorbereiding en/of tijdens de uitvoering van de activiteit gebruikt?	Keuze uit 7 categorieën: zelf ontwikkeld materiaal, materiaal van VAD/De DrugLijn, ander materiaal op Vlaams niveau, ander materiaal op lokaal/regionaal niveau, ander materiaal op federaal niveau, ander materiaal op internationaal niveau, geen materiaal.
Is de activiteit geëvalueerd?	Keuze uit 2 categorieën: ja, neen.
↳ *(indien ja)* Hoe is de activiteit geëvalueerd? Wie heeft de activiteit geëvalueerd? Is er een verslag gemaakt?	 Keuze uit 2 categorieën: mondeling, schriftelijk. Keuze uit 3 categorieën: jijzelf, een externe persoon of organisatie, beide. Keuze uit 2 categorieën: ja, neen.

2. Algemene resultaten

2.1. Samenstelling registratiepanel

In totaal namen in 2015 88 registrators deel aan de Gingerregistratie, wat één minder is dan in het topjaar 2014. Voor 2009 lag het aantal Gingeraars tussen 65 en 70. Met de online-applicatie steeg dat in de periode 2009-2011 naar tussen de 80 en de 83 registrators en in de periode 2012-2015 verder naar tussen de 83 en de 89 registrators. Het merendeel van de Gingerregistrators is aan een Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg verbonden. Ziehier de in 2015 aan de Gingerregistratie participerende personen, verdeeld per registratorgroep.

• **Lokale preventiewerkers (15)**

Bert Boone (Safe 'n Sound), Tim Cools (Preventiedienst Geel), Karen Defosse (Drugpunt Waas), Sofie Fruyt (Preventiedienst H3K - Haacht), Bert Hauspie (Safe 'n Sound), Marc Heremans (Drugpunt Rhode & Schelde), Laura Leroux (Drugpunt Assenede-Evergem), Hylke Schaepherders (Dienst preventie stad Vilvoorde), An Schelpe (Drugpunt-coördinatie), Jasmine Vandorpe (Drugpunt SMAK - Aalter & Knesselare), Hanne Van Eeckhout (Drugpunt Berlare-Lokeren-Zele), Ben Van Gilbergen (Preventiedienst Tienen), Christophe Vanhuyse (Drugpunt Rhode & Schelde), Marijke Van Landeghem (Preventiedienst gemeente Beveren) en Tineke Wancour (Drugpunt Leie & Schelde).

• **Regionale preventiewerkers (50)**

Jeroen Aerts (VGGZ-CAD Limburg), Peter Aertsen (CGG De Pont Mechelen), Carlo Baeten (VGGZ-CAD Limburg), Evelien Bartier (CGG Noord-West-Vlaanderen), Evi Bogaerts (VGGZ-CAD Limburg), Karin Borkelmans (VGGZ-CAD Limburg), Joyce Borremans (CGG Vlaams-Brabant Oost), Wannes Broux (VGGZ-CAD Limburg), Christoph Cambré (CGG VAGGA-Altox Antwerpen), Valérie Cluydts (CGGZ Brussel), Dimitri Das (VGGZ-CAD Limburg), Tineke De Breucker (CGG Waas en Dender - Delta), Maaike De Coninck (CGG VAGGA-Altox Antwerpen), Shana De Houck (CGG Largo), Nele De Laender (CGG Eclips), Cynthia Deman (CGG Waas en Dender - Delta), Leen De Mey (CGG VAGGA-Altox Antwerpen), Eline De Proft (CGG Ahasverus), Leen De Rooms (CGG Ahasverus), Jan De Smet (CGG VAGGA-Altox Antwerpen), Liefke De Witte (CGG Noord-West-Vlaanderen), Annemie Durang (CGG Ahasverus), Nils Eriksson (CGGZ Brussel), David Fraters (VGGZ-CAD Limburg), Ellen Gibney (VGGZ-CAD Limburg), Rudy Goossens (CGG Eclips), Katrien Hallewaert (CGG Largo), Ingrid Hanot (VGGZ-CAD Limburg), Ilse Himpe (CGG Largo), Kelly Jacobs (VGGZ-CAD Limburg), Giovanni Laleman (CGG Noord-West-Vlaanderen), Olivia da Silva Lemos (CGG Largo), Sofie Leemans (CGG VAGGA-Altox Antwerpen), May Leenaerts (CGG VAGGA-Altox Antwerpen), Gwen Maris (CGG Vlaams-Brabant Oost), Kimberly Michiels (CGG Vlaams-Brabant Oost), Martijn Onsia (CGG VAGGA-Altox Antwerpen), An Schelpe (CGG Eclips), Jelle Spruyt (CGG VAGGA-Altox Antwerpen), Marc Tack (CGG Eclips), Marilyn Toch (CGG Eclips), Inge Truyens (CGG Kempen – De Meander), Mariska Vaes (CGG VAGGA-Altox Antwerpen), Steven Vanderauwera (CGGZ Brussel), Marjet Vanderstraeten (VGGZ-CAD Limburg), Vicky Vandooren (CGG De Pont Mechelen), Ellen Van Eynde (CGG Kempen – De Meander), Ilse Van Roy (CGG Ahasverus), Ellen Van Vooren (CGG Waas en Dender - Delta) en Wim Veireman (CGG VAGGA-Altox Antwerpen).

• **Vlaamse preventiewerkers (23)**

Inge Baeten (VAD), Joke Claessens (VAD), Mia De Bock (VAD), Jasmien De Doncker (VAD), Else De Donder (VAD), Tom Defillet (VAD), Jonathan Deleener (VAD), Ilse De Maeseneire (VAD), Nina De Paepe (VAD), Marijs Geirnaert (VAD), Johan Jongbloet (VAD), Marie-Claire Lambrechts (VAD), Fred Laudens (VAD), Sarah Melis (VAD), David Möbius (VAD), Martijn Onsia (VAD), Hanna Peeters (VAD), Johan Rosiers (VAD), Jochen Schrooten (VAD), Els Vandenberghe (VAD), Johan Vandewalle (De Sleutel)[2], Karen Vanmarcke (VAD) en Femke Wijgaerts (VAD).

2.2. Overzicht van activiteiten

Er werden voor het registratiejaar 2015 in totaal 6.506 activiteiten in www.vadginger.be ingevoerd. Na een kwaliteitscontrole bleken er daarvan 37 niet te voldoen, vooral omdat het geen feitelijke Gingeractiviteiten zijn. De uitval bedroeg 0,6%, een verwaarloosbaar aandeel dat sinds de omschakeling naar de onlineversie van Ginger en de lancering van de nieuwe versie in januari 2012 veel lager ligt dan voorheen. Na aftrek van de 37 onbruikbare activiteiten houden we dus nog 6.469 activiteiten over voor de analyse. Dat zijn er 223 meer dan in 2014 en is het hoogste aantal ooit.

Vooraleer de hoofdresultaten wat meer in detail te bekijken, zetten we de verdeling van alle preventieactiviteiten per soort op een rijtje.

Soort activiteit	Activiteiten	Aandeel
Overleg	2.855	44,1%
Vorming	1.359	21,0%
Consult/advies	640	9,9%
Vroeginterventie	552	8,5%
Coaching	478	7,4%
Campagnes	216	3,3%
Andere actie	369	5,7%
Totaal	6.469	

Tabel A1: Overzicht soort activiteiten

Doorheen de Gingerjaren heeft overleg altijd de bovenhand gehad. Dat is in 2015 niet anders, met bijna de helft van de activiteiten. Vorming komt in ruim een vijfde van de activiteiten aan bod. Deze beide soorten samen zijn goed voor twee derde van de preventieactiviteiten. Andere soorten staan minder vaak op het programma, maar komen toch ook telkens in enkele honderden activiteiten aan bod. Consult/advies scoort als detailactiviteit beter dan in 2014: 640 activiteiten (9,9%) in 2015, tegenover 529 activiteiten (8,5%) in 2014.

[2] Alle preventieactiviteiten van De Sleutel worden onder één account geregistreerd.

⇨ Participatie van de sectoren (tabel B1)

Net zoals de vorige jaren neemt de gezondheidssector van alle sectoren proportioneel het meest deel aan de geregistreerde preventieactiviteiten, gevolgd door de onderwijssector. Wat de unisectorale activiteiten betreft, is onderwijs nog steeds de meest bereikte sector. Maar als je de intersectorale activiteiten mee in beschouwing neemt, spant de gezondheidssector de kroon. Deze sector is vanouds een sector die veel aan preventie doet middels deelname aan intersectorale samenwerking, zoals vormingen waar CGG-preventiewerkers aan deelnemen of overleg tussen regionale preventiewerkers en (inter)gemeentelijke preventiewerkers. In 2015 nam de gezondheidssector deel aan ruim een derde van alle preventieactiviteiten (35,1%). Het aandeel van de onderwijssector ligt daar enkele percentpunten onder (30,9%). De overheidssector is de derde meest bereikte sector (26,9%). De welzijnssector en de algemene bevolking worden in bijna een op de zes activiteiten betrokken (15,6%). De sector vrijetijd en cultuur zet zijn remonte verder, van 8,3% in 2013 over 10,5% in 2014 naar 13,6% in 2015. De participatiegraad van de sectoren arbeid en politie en justitie zit een stuk onder de 10%.

⇨ Evolutie unisectorale activiteiten van de sectoren (grafieken B1 en B2)

Noot: unisectorale activiteit = activiteit die uitsluitend met één bepaalde sector wordt uitgevoerd. Bijvoorbeeld: een preventieactiviteit in een school, waar geen actoren uit andere sectoren aan deelnemen, is een unisectorale activiteit met de onderwijssector.

Bijna alle sectoren kenden de voorbije jaren een daling van unisectorale acticviteiten, ten voordele van intersectorale activiteiten. Deze evolutie ligt in de lijn van de verwachtingen omdat de multi-approach sterker effectief bleek te zijn in preventie.
Onderwijs blijft de enige sector die het sterkst unisectoraal bereikt wordt (20,9%). Met de andere sectoren wordt sterker via intersectorale weg gewerkt. De verhouding tussen unisectorale en intersectorale activiteiten en de evolutie hierin zijn het best zichtbaar in hoofdstuk 3, waar het beeld van elke sector apart wordt weergegeven.

⇨ Evolutie intersectorale activiteiten (tabel B2)

Noot: intersectorale activiteit = activiteit waaraan meerdere sectoren deelnemen. Bijvoorbeeld: een preventieactiviteit waaraan zowel de directie van een school, als een lokale gemeentelijke preventiewerker, als een uitbater van een jongerencafé aan deelnemen, is een intersectorale activiteit met zowel de onderwijssector, als de overheidssector, als de vrijetijds- en cultuursector.

Intersectorale samenwerking kende al die jaren van Gingerregistratie een wisselend verloop, al waren de fluctuaties niet opvallend groot. Maar de laatste jaren lijkt een nieuwe trend ingezet. Tussen 2010 en 2015 groeide het aandeel intersectorale activiteiten gestaag van 17,4% naar 29,9%. Daarmee zit het aandeel van intersectorale samenwerking veruit op het hoogste punt sinds het begin van de Gingerregistratie.
In 2015 was er wel voor het eerst sinds 2010 een daling van het gemiddelde aantal deelnemende sectoren per intersectorale activiteit. Maar als we de score van de samengestelde ISS-indicator[3] bekijken, is het duidelijk dat intersectorale samenwerking nog steeds aan belang wint.

---

[3] De ISS-indicator, berekend volgens de formule [percentage intersectorale activiteiten op het totaal aantal activiteiten x gemiddeld aantal aanwezige sectoren per intersectorale activiteit], geeft een indicatie van de omvang van intersectorale samenwerking.

⇨ ***Tijdsinvestering per activiteit en per sector (tabel B3)***

Alle geregistreerde preventieactiviteiten samen hebben in totaal 14.125 uren in beslag genomen. De gemiddelde duur per activiteit is 2 uur en 14 minuten. Sommige activiteiten, zoals vorming en campagnes, duren gemiddeld een stuk langer. Andere soorten, in de eerste plaats consult/advies, duren minder lang.
Als we de tijdsinvestering per soort activiteit in de verschillende sectoren bekijken, dan zien we dat de waarden meestal niet ver van de gemiddelden liggen. Toch zijn er enkele sterkere afwijkingen. Zo duren overleg en consult/advies in de arbeidssector minder lang dan algemeen. Consult/advies neemt in de sector vrijetijd en cultuur en naar de algemene bevolking toe gemiddeld meer tijd in beslag.

⇨ ***Soort activiteit per sector (tabel B5)***

Overleg, de met afstand vaakst uitgeoefende activiteit (44,1%), komt nog sterker dan gemiddeld aan bod in de sectoren gezondheid (71,3%), overheid (65,7%) en politie en justitie (63,0%). In de sectoren onderwijs (29,8%) en arbeid (28,5%) en naar de algemene bevolking toe (9,9%) komt dit dan weer veel minder voor.
Vorming, met 21,0% de tweede vaakst voorkomende soort activiteit, kent in de sectoren onderwijs (40,7%) en arbeid (30,5%) een sterkere toepassing. Consult/advies komt in 9,9% van de geregistreerde preventieactiviteiten aan bod en merkelijk meer in de sector arbeid. Vroeginterventie[4] is in 8,5% van alle preventieactiviteiten aan de orde en in het werken met de algemene bevolking de dominante activiteit (49,3%). Coaching is goed voor 7,4% van de activiteiten, met een iets hoger dan gemiddeld aandeel in de sectoren onderwijs (10,6%), arbeid (10,4%) en vrijetijd en cultuur (10,4%). Campagnes maken 3,3% van alle geregistreerde activiteiten uit. Naar de algemene bevolking toe en in de sector vrijetijd en cultuur komt deze detailactiviteit meer dan gemiddeld voor (resp. 13,4% en 10,7%).

⇨ ***Bereikte doelgroepen per sector (tabellen A2 en B6)***

Drie kwart van alle in Ginger geregistreerde preventieactiviteiten vinden plaats met intermediaire doelgroepen (74,4%). In de meeste sectoren ligt dat aandeel zelfs boven 90%. Enkel in de sectoren onderwijs en vrijetijd en cultuur ligt dat aandeel een stuk lager. Dat het algemene percentage duidelijk lager ligt dan het percentage in de sectoren komt doordat in het werken met de algemene bevolking er zo goed als nooit met intermediairs wordt gewerkt. Binnen deze intermediaire doelgroepen gaan de meeste activiteiten uit naar de specifieke categorie 'intermediairs' (72,8%), een aandeel dat even hoog is als vorig jaar (73,2%). In de meeste sectoren hebben de intermediairs de bovenhand, maar in de sectoren gezondheid en overheid zijn preventiewerkers vaker betrokken partij. Dat is niet verwonderlijk, aangezien het gros van de preventiewerkers in Vlaanderen ofwel aan (meestal lokale) overheden verbonden zijn, of tewerkgesteld worden in vzw's die in de gezondheidssector actief zijn (vnl. CGG). Algemeen genomen zijn preventiewerkers in ruim vier op de tien activiteiten met intermediaire doelgroepen van de partij (41,7%), met in de meeste sectoren een aandeel tussen pakweg 5% en 15%. Het bestuursniveau neemt deel aan bijna een kwart van de activiteiten (23,8%), waarbij in de meeste sectoren een

[4] In de handleiding van Ginger gedefinieerd als "activiteiten die kaderen in het vroegtijdig tussenkomen om problemen als gevolg van alcohol- en druggebruik zo beperkt mogelijk te houden."

aandeel tussen pakweg 10% en 20%. Twee sectoren bereiken vaker het bestuursniveau, met name overheid en arbeid.

Wat activiteiten met uiteindelijke doelgroepen (25,6%) betreft, is dit – behalve met de algemene bevolking - vooral aan de orde in de activiteiten met de onderwijssector. Dat komt door specifieke activiteiten van een aantal registrators (zie ook hst. 3.3). In het werken met uiteindelijke doelgroepen gaat de meeste aandacht uit naar jongeren (72,2%). Dat aandeel is al enkele jaren vrij constant en ligt een stuk hoger dan in 2011, toen zowel jongeren als volwassenen in ongeveer de helft van de activiteiten met uiteindelijke doelgroepen participeerden. Indien er in de onderwijssector met de uiteindelijke doelgroep wordt gewerkt, is dat logischerwijze bijna steeds met jongeren. In de sectoren arbeid, politie en justitie en welzijn is dat met volwassenen. Familiale omgeving is proportioneel het sterkst vertegenwoordigd in activiteiten met de algemene bevolking.

Sector arbeid	Intermediaire doelgroep (90,6%)			Uiteindelijke doelgroep (9,4%)			
	Preventie	Intermed.	Bestuur.	Jongeren	Familiale	Volwassen	Andere
	15,6%	83,4%	33,2%	0,0%	0,0%	77,3%	22,7%
Sector gezondheid	Intermediaire doelgroep (94,3%)			Uiteindelijke doelgroep (5,7%)			
	Preventie	Intermed.	Bestuur.	Jongeren	Familiale	Volwassen	Andere
	60,6%	48,6%	13,8%	58,3%	5,0%	40,0%	0,0%
Sector onderwijs	Intermediaire doelgroep (62,5%)			Uiteindelijke doelgroep (37,5%)			
	Preventie	Intermed.	Bestuur.	Jongeren	Familiale	Volwassen	Andere
	7,7%	94,8%	15,9%	94,5%	0,8%	6,5%	0,0%
Sector overheid	Intermediaire doelgroep (94,4%)			Uiteindelijke doelgroep (5,6%)			
	Preventie	Intermed.	Bestuur.	Jongeren	Familiale	Volwassen	Andere
	59,9%	29,7%	31,9%	74,1%	3,7%	22,2%	0,0%
Sector politie en justitie	Intermediaire doelgroep (93,4%)			Uiteindelijke doelgroep (6,6%)			
	Preventie	Intermed.	Bestuur.	Jongeren	Familiale	Volwassen	Andere
	19,3%	94,7%	24,6%	0,0%	0,0%	100%	0,0%
Sector vrijetijd & cultuur	Intermediaire doelgroep (79,1%)			Uiteindelijke doelgroep (20,9%)			
	Preventie	Intermed.	Bestuur.	Jongeren	Familiale	Volwassen	Andere
	18,6%	78,9%	22,7%	82,8%	4,7%	34,4%	1,6%
Sector welzijn	Intermediaire doelgroep (90,8%)			Uiteindelijke doelgroep (9,2%)			
	Preventie	Intermed.	Bestuur.	Jongeren	Familiale	Volwassen	Andere
	12,5%	92,8%	10,7%	14,3%	2,9%	88,6%	0,0%
Algemene bevolking	Intermediaire doelgroep (8,1%)			Uiteindelijke doelgroep (91,9%)			
	Preventie	Intermed.	Bestuur.	Jongeren	Familiale	Volwassen	Andere
	2,9%	92,6%	19,1%	66,1%	34,6%	37,5%	2,7%
Totaal	Intermediaire doelgroep (74,4%)			Uiteindelijke doelgroep (25,6%)			
	Preventie	Intermed.	Bestuur.	Jongeren	Familiale	Volwassen	Andere
	41,7%	72,8%	26,0%	72,2%	20,4%	33,1%	2,0%

Tabel A2: bereik van doelgroepen en specifieke doelgroepen, per sector

➪ *Behandelde thema's per sector (tabel B7)*

In iets minder dan de helft wordt geen specifiek middel behandeld (48,7%)[5], wat ongeveer even vaak is als voorgaande jaren. Dat gebeurt het meest in het kader van overleg (bv. deelname aan gemeentelijk preventieoverleg of de gemeentelijke gezondheidsraad) en coaching (bv. supervisie-activiteiten).
Als we naar de wel benoemde thema's kijken, dan zien we dat in bijna de helft van de preventieactiviteiten het thema alcohol specifiek aan bod komt (46,3%), wat even vaak is als in 2014 (46,9%). Dat gebeurt duidelijk vaker in preventieactiviteiten naar de algemene bevolking. In vier op de tien activiteiten gaat het over illegale drugs (41,1%), wat voor het tweede jaar op rij een daling inhoudt: van 45,4% in 2013 over 43,5% in 2014 naar de huidige 41,1%. Toch ligt dat aandeel nog merkelijk hoger dan in 2012 (35,6%). Dit thema komt eveneens sterker aan bod in preventieactiviteiten naar de algemene bevolking.
Tabak komt in bijna een kwart van de preventieactiviteiten aan bod (24,2%), wat minder vaak is dan in 2014 (26,3%). Dat gebeurt zo goed als altijd in activiteiten waarin ook alcohol en/of illegale drugs aan bod komen. Het thema tabak komt sterker dan gemiddeld aan bod in preventieactiviteiten naar de algemene bevolking.
Medicatie is een thema in ruim één op de vijf preventieactiviteiten (22,1%), een aandeel dat zich situeert tussen dat van de drie voorgaande jaren (tussen 21,1% en 23,5%).
Het thema ICT-verslaving blijft zijn opmars voortzetten. Terwijl dit thema in 2011 in 6% van de Gingeractiviteiten aan de orde was, is dit jaar na jaar gestegen tot de huidige 19,9%. Gokken kent voor het eerst in jaren een (lichte) stijging, van 12,0% in 2014 naar 13,1% in 2015. Zowel ICT-verslaving als gokken worden als thema sterker opgenomen in de sector onderwijs.

➪ *Gebruikte materialen per sector (tabel B8)*

Materiaal van VAD/De DrugLijn (49,7%) en zelf ontwikkeld materiaal (41,0%) worden duidelijk het meest gehanteerd in het kader van preventieactiviteiten. Voor beide is dat een lichte stijging in vergelijking met 2014. Materialen die op andere niveaus zijn ontwikkeld, komen duidelijk minder vaak voor. In ruim een kwart van de activiteiten wordt geen materiaal gebruikt.

➪ *Evaluatie per sector (tabellen B9 en B10)*

Een kwart van de in Ginger geregistreerde preventieactiviteiten is geëvalueerd (25,3%). Dat kan weinig lijken, maar hierbij mag niet vergeten worden dat in Ginger activiteiten worden geregistreerd en geen acties of langdurige processen. Een actie kan perfect tijdens het proces en/of aan het eind van het proces geëvalueerd worden, zonder dat je elke afzonderlijke activiteit evalueert. In die zin is 25,3% zelfs een hoog percentage. Vooral vormingsactiviteiten worden geëvalueerd (63,0%), terwijl activiteiten in het kader van overleg (7,0%), consult/advies (11,3%) en coaching (11,3%) het minst worden geëvalueerd. Dit komt omdat vormingsactiviteiten meestal afgerond worden na één of enkele sessies en dan al geëvalueerd kunnen worden. Overleg- en coachingsactiviteiten

[5] De antwoordcategorie 'geen specifiek middel' vervangt het vroegere 'middelengebruik algemeen' en wordt gekozen als het over het ruimere thema middelengebruik gaat, zonder specifiek in te gaan op aparte categorieën van dat middelengebruik.

zijn vaker onderdeel van een langdurend proces, waarbij niet na elke stap geëvalueerd wordt. En consult/advies is vaak zo ad hoc dat evaluatie niet relevant is.
Tussen de sectoren zijn er enigszins verschillen inzake het aandeel geëvalueerde activiteiten. Zo kennen de sectoren onderwijs (35,1%) en arbeid (34,1%) een hoger aandeel geëvalueerde activiteiten dan de overige sectoren. Dat heeft te maken met het hoger aandeel vormingsactiviteiten in deze sectoren. Anderzijds zijn er in de typische overlegsectoren overheid en gezondheid (beide 15,6%) minder activiteiten die geëvalueerd zijn.

2.3. Evoluties in de Gingerdata 2009-2015

Ondertussen is 2015 het zevende registratiejaar waarin de nieuwe online-versie van Ginger gebruikt is. Dat biedt toch al een redelijke basis om te vergelijken over iets langere termijn. Daarom nemen we hier de evoluties tussen 2009 en 2015 onder de loep.

Soort activiteit	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Evol. '09-'15
Overleg	45,3%	44,8%	45,7%	43,0%	43,5%	43,8%	44,1%	-1,2%
Coaching	10,3%	11,1%	10,0%	6,3%	8,0%	7,4%	7,4%	-2,9%
Consult/advies	9,0%	8,1%	8,1%	10,4%	9,2%	8,5%	9,9%	+0,9%
Vorming	25,0%	23,7%	23,7%	22,1%	22,0%	24,8%	21,0%	-4,0%
Vroeginterventie	5,0%	7,0%	5,8%	7,8%	11,0%	7,9%	8,5%	+3,5%
Andere acties	5,5%	5,3%	6,7%	6,2%	3,9%	4,3%	5,7%	+0,2%
Campagnes	-	-	-	4,1%	2,5%	3,5%	3,3%	-

<u>Tabel A4</u>: evolutie activiteiten, per soort (2009-2015)

Vroeginterventie is de soort activiteit die er proportioneel gezien het sterkst op vooruitging over de laatste zes jaren (tabel A4). Vorming kent de sterkste achteruitgang tussen 2009 en 2015, wat te wijten is aan de recente dip tussen 2014 en 2015. Coaching kende, ondanks recente stabilisering van het aandeel, ook een daling.

Gemidd. tijdsduur per activiteit	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Evol. '09-'15
Overleg	2u01	2u00	1u56	1u58	1u59	1u58	1u56	-5'
Coaching	1u57	1u57	1u56	2u00	1u57	1u53	1u49	-8'
Consult/advies	2u05	1u38	1u29	1u40	1u13	1u19	1u30	-35'
Vorming	3u30	3u27	3u20	3u16	3u17	3u06	3u11	-19'
Vroeginterventie	3u53	3u00	3u38	1u59	1u38	1u52	1u51	-2u02
Campagnes	-	-	-	2u35	2u29	3u53	3u18	+43'
Andere actie	2u51	3u01	2u28	2u02	2u35	2u35	1u56	-55'

<u>Tabel A5</u> evolutie tijdsduur activiteiten, per soort (2009-2015)

Vooral de langere duur van campagnes over de laatste vier jaren heen valt op. Ook al duurden die in 2015 gemiddeld meer dan een half uur minder lang dan in 2014 (tabel A5). Vroeginterventie kent in vergelijking met 2009 een duidelijk lagere gemiddelde tijdsduur, al is die in de vier laatste jaren vrij stabiel gebleven. Ook consult en advies duurt ondertussen ruim een half uur korter dan in 2009, ondanks de recentere stijging van de gemiddelde duur. De andere soorten bleven qua gemiddelde tijdsduur ongeveer op hetzelfde niveau, over de zes laatste jaren heen beschouwd.

Locatieniveau	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**Evol. '09-'15**
Lokaal	63,0%	60,4%	59,8%	59,6%	56,6%	60,1%	58,6%	-4,4%
Regionaal	8,6%	11,6%	13,6%	15,0%	16,5%	13,5%	14,1%	+5,5%
Provinciaal	9,0%	9,0%	9,4%	7,7%	7,9%	7,8%	9,0%	s.q.
Gemeenschap/gewest	15,4%	14,5%	13,9%	14,1%	16,4%	15,7%	14,6%	-0,8%
Federaal	2,5%	2,7%	2,2%	2,5%	1,7%	1,7%	1,8%	-0,7%
Internationaal	1,5%	1,8%	1,1%	1,0%	0,9%	1,2%	1,4%	-0,1%

Tabel A6: evolutie locatieniveau (2009-2015)

Werken op lokaal niveau blijft, ondanks een algemene daling tussen 2009 en 2015, duidelijk het vaakst voorkomen (tabel A6). Preventieactiviteiten op het regionaal niveau (bv. intergemeentelijk) is het enige locatieniveau dat over zes jaren heen een stijging kende. De andere locatieniveaus blijven over de jaren heen stabiel.

Doelgroepen	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**Evol. '09-'15**
Intermediaire	76,3%	75,2%	76,1%	72,1%	65,8%	74,3%	74,4%	-1,9%
⇨Intermediairs	67,8%	68,1%	89,0%	74,5%	69,7%	73,2%	72,8%	+5,0%
⇨Bestuursniveau	31,1%	30,6%	30,2%	26,5%	17,3%	23,8%	26,0%	-5,1%
⇨Preventiewerkers	34,8%	33,5%	30,3%	34,9%	30,4%	37,2%	41,7%	+6,9%
Uiteindelijke	23,7%	24,8%	23,9%	27,9%	34,2%	25,7%	25,6%	+1,9%
⇨Volwassenen	38,5%	34,9%	48,7%	32,1%	28,3%	30,3%	33,1%	-5,4%
⇨Jongeren	62,4%	69,4%	46,9%	72,4%	75,1%	74,3%	72,2%	+9,8%
⇨Familiale omgeving	12,0%	11,5%	16,8%	12,1%	12,8%	16,9%	20,4%	+8,4%

Tabel A7: evolutie doelgroepen (2009-2015)

Na de daling van het aandeel van intermediaire doelgroepen tussen 2012 en 2013 is dat aandeel weer naar de 'getrouwe' grootteorde geklommen, waardoor je over de jaren heen een vrij stabiel beeld krijgt (tabel A7). De specifieke doelgroep bestuursniveau daalt tussen 2009 en 2013, maar kent nadien weer een stijgend aandeel. Preventiewerkers zijn na 2013 duidelijk sterker betrokken partij. Het aandeel van intermediairs ligt iets hoger dan in 2009. Bij uiteindelijke doelgroepen zien we in 2015 een stabilisering ten opzichte van 2014. Over de laatste zeven jaar heen is er een stijging van het aandeel 'jongeren' en 'familiale omgeving' en een daling van het aandeel 'volwassenen' zichtbaar.

Behandelde items	*2009*	*2010*	*2011*	2012	2013	2014	2015	Evol. '12-'15
Middelengebruik algemeen[6]	*82,1%*	*84,5%*	*80,8%*					
Geen specifiek middel[6]				54,2%	46,2%	47,4%	48,7%	-5,5%
Alcohol	*22,3%*	*26,6%*	*28,7%*	44,8%	49,7%	46,9%	46,3%	+1,5%
Illegale drugs	*16,5%*	*19,7%*	*15,6%*	35,6%	45,4%	43,5%	41,1%	+5,4%
Medicatie	*9,4%*	*10,9%*	*9,4%*	21,1%	23,5%	22,5%	22,1%	+1,0%
Tabak	*6,4%*	*8,5%*	*9,0%*	20,7%	25,6%	26,3%	24,2%	+3,5%
Gokken	*5,9%*	*7,6%*	*6,9%*	11,8%	11,8%	12,0%	13,1%	+1,3%
ICT-verslaving	*3,4%*	*5,9%*	*6,0%*	12,0%	15,7%	18,2%	19,9%	+7,9%

Tabel A8: evolutie behandelde items (2012-2015)

2015 is het vierde registratiejaar sinds de ingrijpende verandering van de categorieën[7]. Als we de evoluties sinds 2012 bekijken, valt op dat vooral ICT-verslaving en illegale drugs nu vaker aan bod komen dan in 2012. Voor ICT-verslaving gaat het om een aanhoudende stijging over de jaren heen, illegale drugs kende een sterke piek in 2013 en komt sindsdien iets minder vaak aan bod. Tabak kent een lichte stijging, ondanks het iets lagere aandeel in 2015.

Gebruikt materiaal	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Evol. '09-'15
Zelf ontwikkeld materiaal	51,1%	48,1%	43,5%	46,7%	38,5%	40,1%	41,0%	-10,1%
Materiaal van VAD/ De DrugLijn	45,5%	45,3%	44,8%	41,9%	46,2%	46,3%	49,7%	+4,2%
Ander materiaal op Vlaams niveau	10,4%	8,2%	6,5%	10,2%	9,7%	9,8%	9,0%	-1,4%
Ander materiaal op lokaal/regionaal niveau	11,5%	7,4%	6,2%	6,8%	5,1%	5,3%	5,6%	-5,9%
Ander materiaal op internationaal niveau	8,0%	5,7%	5,5%	8,5%	4,6%	5,3%	3,4%	-4,6%

Tabel A9: evolutie gebruikt materiaal (2009-2015)

Over zes jaar heen is het aandeel van zelf ontwikkeld materiaal en van ander materiaal op lokaal/regionaal en op internationaal niveau duidelijk gedaald (tabel A9). Materiaal van VAD/De DrugLijn wordt iets vaker gebruikt en ander materiaal op Vlaams niveau zit op bijna hetzelfde niveau.

---

[6] De antwoordcategorie 'geen specifiek middel' vervangt vanaf 2012 de antwoordcategorie 'middelengebruik algemeen' en wordt gekozen als het over het ruimere thema middelengebruik gaat, zonder specifiek in te gaan op aparte categorieën van dat middelengebruik.

[7] Tussen 2009 en 2011 werd de categorie 'middelengebruik algemeen' gehanteerd, vanaf 2012 is deze vervangen door 'geen specifiek middel', omdat registrators (te) vlug voor 'middelengebruik algemeen' kozen als er verschillende middelen in een preventieactiviteit aan bod kwamen. Dat leidde tot een onderschatting van de mate waarin elk van de specifieke middelen behandeld werd. Door de aanpassing zien we dat het aandeel van elk specifiek benoemd middel hoger ligt dan voordien en een realistischer beeld geeft.

Evaluatie	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**Evol. '09-'15**
Aandeel geëval. activiteiten	32,0%	32,0%	32,2%	28,8%	28,6%	27,3%	25,3%	-6,7%
Rapport indien geëvalueerd	68,4%	68,2%	63,4%	97,7%	99,0%	98,4%	99,7%	+30,0%
Aandeel evaluatieverslag	21,9%	21,8%	20,4%	28,1%	28,3%	26,9%	25,2%	+3,3%

Tabel A10: evolutie evaluatie (2009-2015)

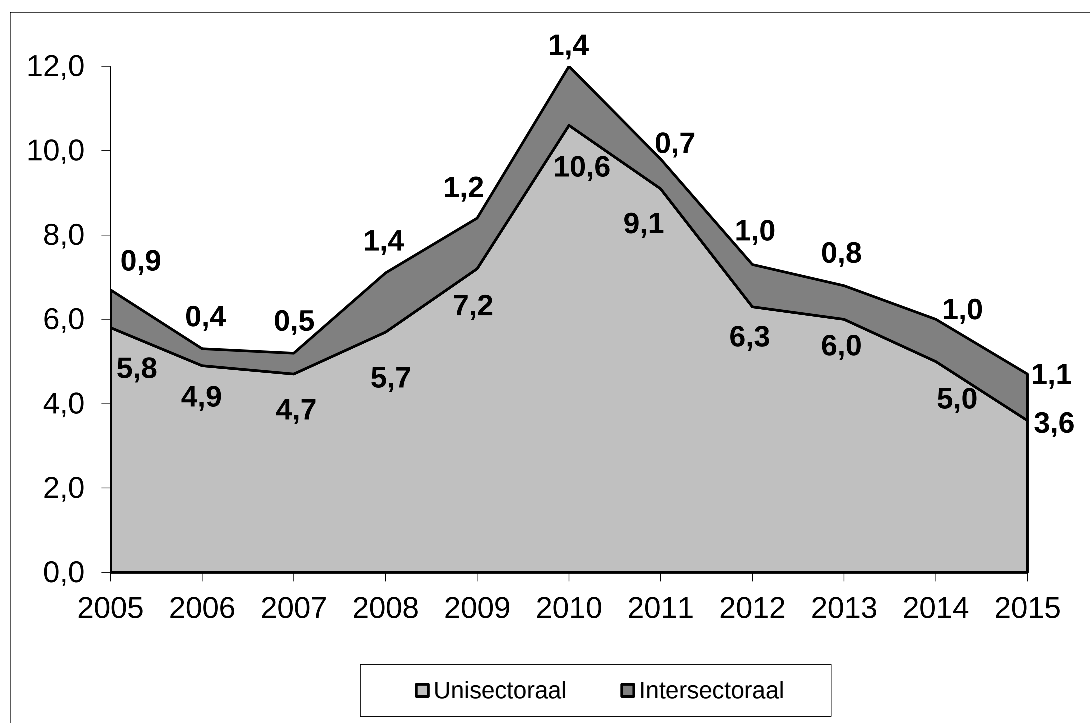
De evaluatiegraad is er in 2015 weer licht op achteruit gegaan, waardoor dat cijfer nu een stuk lager ligt dan in 2009 (tabel A10). Anderzijds wordt nu veel vaker gerapporteerd, waardoor het aandeel activiteiten waarvan een evaluatieverslag werd gemaakt wat hoger is dan in 2009.

3. Resultaten per sector

3.1. Sector Arbeid

⇨ *Aandeel preventieactiviteiten (tabel B1 en grafiek A1)*

De arbeidssector nam in 2015 deel aan 302 geregistreerde preventieactiviteiten. Dat komt overeen met een aandeel van 4,7%. Het merendeel (3,6%) verloopt via unisectorale weg. Als we het aandeel van de arbeidssector over de laatste jaren beschouwen, dan zien we dat het tussen 2007 en 2010 duidelijk stijgt. Die stijging is vooral te wijten aan de voorbereiding en het in voege treden van cao 100[8]. Ook de daaraan gekoppelde impuls van de Vlaamse overheid om via projectsubsidiëring de begeleiding van CGG-preventiewerkers in het ontwikkelen van een alcohol- en drugbeleid in ondernemingen te verzekeren, kan deze stijging verklaren. Na de piek in 2010 is er een terugval waarneembaar. Alcohol en drugs is momenteel geen prioriteit meer in de meeste organisaties, omdat aan de wettelijke verplichting is voldaan en andere thema's beleidsmatig op de voorgrond zijn getreden. Na de boost aan activiteiten die de invoering van cao 100 in 2010 in de bedrijven teweeg bracht, is het nu wachten op initiatieven die het thema terug onder de aandacht kunnen brengen, zoals een evaluatie van cao 100 in de private sector of een wettelijk kader voor publieke organisaties.

<u>Grafiek A1</u>: evolutie unisectorale en intersectorale activiteiten (2005-2015)

[8] Deze collectieve arbeidsovereenkomst verplicht iedere werkgever in de privésector om vanaf 1 april 2010 een beleidsverklaring over middelenmisbruik op de werkplaats in het arbeidsreglement op te nemen. Onder middelen verstaat men alcohol, illegale drugs en medicatie.

➪ *Detailsectoren (tabel A11)*

In het werken met de arbeidssector worden vooral grotere bedrijven en organisaties met meer dan 50 personeelsleden bereikt. Ondanks een kleiner bereik dan in 2014 zijn private bedrijven met meer dan 50 personeelsleden nog steeds de vaakst participerende detailsectoren (36,5%). Het aandeel van 2015 situeert zich qua grootteorde tussen die van 2012 (37,7%) en 2013 (35,6%).
De meest opmerkelijke stijger is de detailsector social profit organisaties met meer dan 50 personeelsleden. Hun aandeel kent meer dan een verdubbeling, van 12,2% in 2014 naar 28,3% in 2015.
Grotere overheidsbedrijven met meer dan 50 personeelsleden worden net als in 2014 in om en bij een vijfde van de activiteiten betrokken partij (20,2%). Toch is dat een achteruitgang ten opzichte van 2012, toen dat aandeel nog op 31,2% lag. De stijging tussen 2010 en 2012 van overheidsbedrijven kwam er wellicht doordat overheidsbedrijven zich lieten inspireren door het wettelijk kader dat in de private sector bestaat (cao 100), waarvan de visie en krachtlijnen ook toepasbaar zijn voor publieke organisaties. Deze impuls hield echter niet lang aan, wat het belang van wetgeving als impuls en voorwaardenscheppende basis onderstreept.
Andere detailsectoren nemen deel aan minder dan 10% van de preventieactiviteiten in de arbeidssector.

Detailsector	Aandeel
Private bedrijven (>50 pers.)	36,5%
Social profit organisaties (>50 pers.)	28,3%
Overheidsbedrijven (>50 pers.)	20,2%
Social profit organisaties (1-50 pers.)	9,0%
Private bedrijven (1-50 pers.)	6,0%
Externe diensten preventie en bescherming	6,9%
Vakbonden	5,2%
Overheidsbedrijven (1-50 pers.)	4,3%

Tabel A11: aandeel activiteiten per detailsector in de arbeidssector

➪ *Locatieniveau (tabel B4)*

Zes op de tien geregistreerde preventieactiviteiten met de arbeidssector vinden op lokaal niveau plaats (59,9%). Na de piek in 2014 (65,9%) is dat nu een stuk lager, maar nog steeds duidelijk hoger dan in 2012 en 2013, toen het aandeel rond 50% lag. Bijna één op de vijf activiteiten richt zich op het gemeenschaps- en gewestniveau (18,9%), wat iets meer is dan vorig registratiejaar (15,7%). Het aandeel van activiteiten op federaal niveau is over de vier laatste registratiejaren heen gradueel gedaald, van 19,6% in 2012 naar 5,0% in 2015.

⇨ ***Doelgroep (tabellen A12 en B6)***

Bijna alle activiteiten met de arbeidssector vinden plaats met een intermediaire doelgroep (90,6%), waarbij dat in vier op de vijf activiteiten met intermediairs is (83,4%). Het bestuursniveau is op een derde van de activiteiten met intermediaire doelgroepen aanwezig (33,2%), wat meer is dan in 2014 (29,7%) en nauw aansluit bij het aandeel van 2013 (36,2%). In bijna de helft van de preventieactiviteiten met intermediaire doelgroepen zijn er één tot drie personen aanwezig. Dat wijst erop dat met deze sector vooral met specifieke personen gewerkt wordt, bijvoorbeeld met preventieadviseurs.
Wat het – op zich beperkte – werken met de uiteindelijke doelgroep betreft, gaat het voornamelijk om volwassenen, wat logisch is aangezien arbeid zo goed als steeds door volwassenen wordt uitgevoerd. Meestal ligt de groepsgrootte op meer dan 10 personen.

90,6% intermediaire doelgroep	**9,4% uiteindelijke doelgroep**
⇩ waarvan…	⇩ waarvan…
⇨ 83,4% intermediairs ⇨ 33,2% bestuursniveau ⇨ 15,6% preventiewerkers	⇨ 77,3% volwassenen ⇨ 22,7% andere
⇨ 27,8% 10-24 aanwezigen ⇨ 24,1% 2-3 aanwezigen ⇨ 22,6% 1 aanwezige ⇨ 17,0% 4-9 aanwezigen	⇨ 28,1% 10-24 aanwezigen ⇨ 28,1% 100 aanwezigen of meer ⇨ 21,9% 4-9 aanwezigen ⇨ 15,6% 2-3 aanwezigen

Tabel A12: aandeel doelgroepen in de arbeidssector

⇨ ***Soort activiteit (tabellen A13 en B5)***

Twee soorten activiteiten die het sterkst tot uiting komen, zijn vorming en overleg. In tegenstelling tot in 2014 is vorming nu weer de belangrijkste detailactiviteit. Na het dipje van het aandeel vormingsactiviteiten (van 28,8% in 2013 naar 22,7% in 2014) ligt het aandeel nu op 30,5%. Nadat het aandeel overlegactiviteiten vorig jaar piekte (van 28,3% in 2013 naar 34,9% in 2014) is er nu terug een daling (28,5%). Overleg en vorming zitten nu dus terug in de verhoudingen van 2013. Overleg gaat meestal over uitwisseling en afstemming en/of over voorwaardenscheppend overleg. Bij vorming staan vooral het inspelen op attitude en informatieoverdracht op het programma.
Consult en advies komt klassiek sterk naar voor in de arbeidssector, als we het vergelijken met andere sectoren. Het aandeel van coaching – in 2015 altijd in teken van beleidsontwikkeling in een organisatie - blijft dan weer op en neer golven: 26,2% in 2011, dan dalend naar 12,8% in 2012, vervolgens weer hogerop naar 19,4% in 2013 en 18,7% in 2014, om in 2015 weer te zakken naar 10,6%.

30,5% vorming ⇨ 62,8% inspelen op attitude ⇨ 48,7% informatieoverdracht ⇨ 15,4% inoefenen van vaardigheden
28,5% overleg ⇨ 32,8% uitwisseling en afstemming ⇨ 31,3% voorwaardenscheppend overleg ⇨ 15,6% concept- en materiaalontwikkeling
16,9% consult en advies
10,6% coaching ⇨ 100% beleidsontwikkeling in een organisatie

Tabel A13: aandeel soorten activiteit in de arbeidssector

⇨ Behandelde items (tabel B7)

In zes op de tien activiteiten wordt aangegeven dat er geen specifiek middel als item aan bod komt (60,9%). Als het item wel specifiek wordt benoemd, gaat het meestal over alcohol (39,1%), illegale drugs (34,8%) en medicatie (33,1%). Het thema medicatie kwam in de arbeidssector altijd meer aan bod dan in de andere sectoren, maar met de stijging in 2015 (van 25,9% in 2014 naar 33,1%) wordt dat nog sterker geaccentueerd.

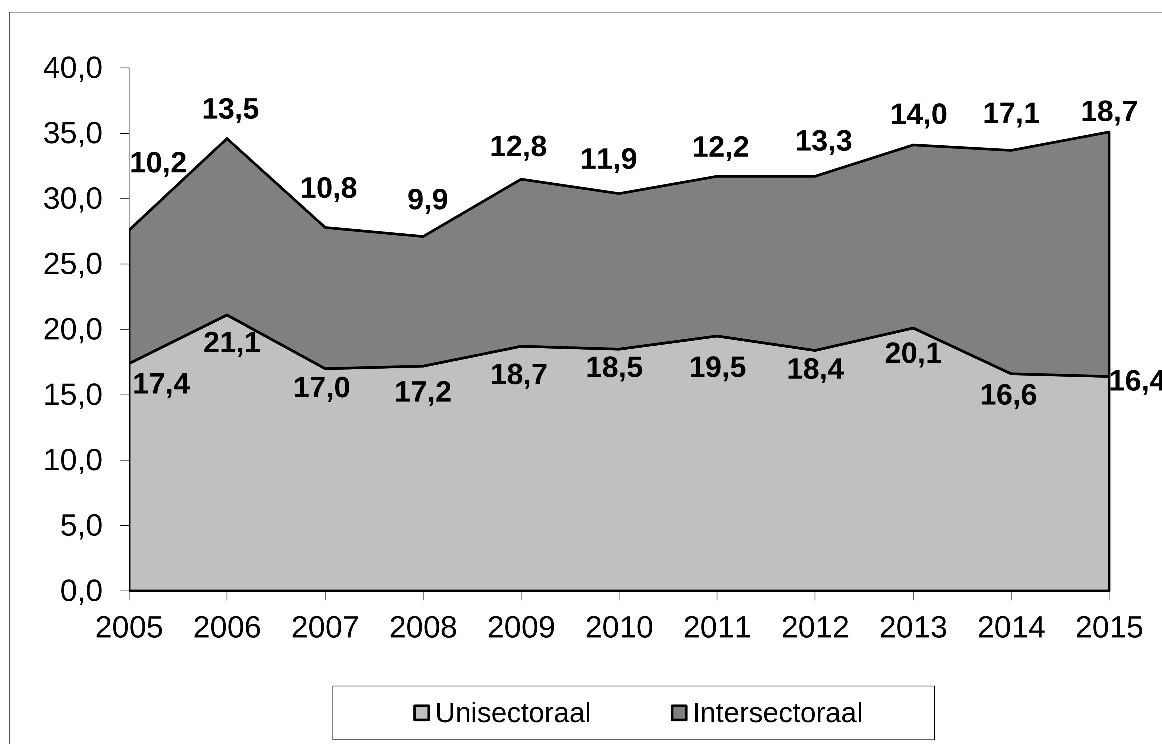
⇨ Gebruikte materialen (tabel B8)

In drie kwart van de preventieactiviteiten wordt door VAD/De DrugLijn ontwikkeld materiaal gebruikt (75,8%), wat niet alleen een stijging is ten opzichte van 2014 (toen 60,8%) maar duidelijk meer is dan in de andere sectoren. Dat is omdat in het beperkt beschikbare aanbod aan preventiematerialen voor deze sector een groot deel daarvan ontwikkeld werd en beschikbaar wordt gesteld door VAD (bv. Qado-tools op de website qado.be). In ruim één op de drie activiteiten gaat het (ook) over zelf ontwikkeld materiaal (35,1%). Andere gebruikte materialen komen amper voor.

3.2. Sector Gezondheid

➪ *Aandeel preventieactiviteiten (tabel B1 en grafiek A2)*

De gezondheidssector nam in 2015 deel aan 2.270 in Ginger geregistreerde preventieactiviteiten. Daarmee is deze sector goed voor een aandeel van 35,1%. De evolutie dat intersectorale activiteiten belangrijker worden dan unisectorale activiteiten wordt bestendigd (18,7% vs. 16,4%). Het aandeel unisectorale activiteiten blijft stabiel, terwijl intersectorale activiteiten sinds 2010 in belang blijven toenemen. Zowel lokale als regionale als Vlaamse preventieactoren werken vaker via intersectorale weg met de gezondheidssector, bij Vlaamse preventieactoren gebeurt dat sterker middels unisectorale activiteiten.

<u>Grafiek A2</u>: evolutie unisectorale en intersectorale activiteiten (2005-2015)

➪ *Detailsectoren (tabel A14)*

Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg (CGG) zijn nog steeds de meest betrokken detailsector. Zij zijn in bijna twee derde van de preventieactiviteiten in de gezondheidssector betrokken en kenden in de afgelopen vijf registratiejaren een aanhoudende stijging, van 42,4% in 2011 naar 63,6% in 2015.
Koepels, meestal de Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen (VAD), kennen een deelname in bijna een kwart van de activiteiten in de gezondheidssector. Nadat het aandeel van deze detailsector tussen 2011 en 2013 sterk steeg van 11,8% naar 30,5% is er sindsdien een lichte daling naar de huidige 23,9%. Maar dit aandeel is nog een stuk hoger dan in de eerste tien jaren van de Gingerregistratie.
De detailsector PZ/PAAZ kende een periode van aanhoudende groei tussen 2011 (3,1%) en 2014 (11,5%), maar komt in 2015 op een lager aandeel uit (9,0%). Het Lokaal Gezondheidsoverleg (LOGO) daarentegen kent na een lichte achteruitgang tussen 2013 en 2014 (van 8,4% naar 7,7%) in 2015 weer een stijging (9,0%).

Andere detailsectoren zijn zelden betrokken partij.
De restcategorie 'andere' is gestegen van 12,5% naar 16,8%.

Detailsector	**Aandeel**
Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg (CGG)	63,6%
Koepels	23,9%
PAAZ/PZ	9,0%
Lokaal Gezondheidsoverleg (LOGO)	9,0%
(Andere benoemde detailsectoren)	<3,5%
Andere	16,8%

Tabel A14: aandeel activiteiten per detailsector in de gezondheidssector

⇨ Locatieniveau (tabel B4)

Om en bij de drie op de tien preventieactiviteiten met de gezondheidssector vinden op lokaal niveau (30,3%) of op gemeenschaps- of gewestniveau (28,9%) plaats. Daarmee blijven deze de meest voorkomende locatieniveaus, ondanks inboeten aan belang (lokaal niveau van 34,4% naar 30,3%; gemeenschaps- of gewestniveau van 32,7% naar 28,9%). Activiteiten op regionaal niveau (van 16,5% naar 18,8%) en op provinciaal niveau (van 12,9% naar 16,4%) nemen aan belang toe. Activiteiten op provinciaal niveau komen in de gezondheidssector duidelijk vaker voor dan in de andere sectoren.

⇨ Doelgroep (tabellen A15 en B6)

Meer dan negen op de tien preventieactiviteiten met de gezondheidssector vinden plaats met een intermediaire doelgroep (94,3%), waardoor het aandeel in stijgende lijn blijft (van 77,8% in 2012 over 82,5% in 2013 en 92,7% in 2014 naar de huidige 94,3%). Preventiewerkers (60,6%) en intermediairs (48,6%) worden daarin het vaakst betrokken. Vertegenwoordigers van het bestuursniveau zijn in één op de zeven preventieactiviteiten met intermediaire doelgroepen aanwezig (13,8%). De grootte van de intermediaire doelgroep ligt het vaakst tussen 4 en 9 personen (40,5%) en ook tussen 10 en 24 personen komt vrij vaak voor (30,0%). Grotere groepen, van 25 personen en meer, worden zo goed als nooit bereikt.
Het aandeel activiteiten dat met een uiteindelijke doelgroep plaatsvindt (5,7%) ligt beduidend lager dan dat in de voorgaande jaren (van 22,2% in 2012 dalend naar 5,7%). Dat heeft te maken met de achteruitgang van het aantal vroeginterventieactiviteiten (zie ook verder). In zes op de tien activiteiten zijn jongeren betrokken partij (58,3%), in vier op de tien activiteiten zijn volwassenen aanwezig (40,0%). In drie kwart van de gevallen is de uiteindelijke doelgroep kleiner dan 10 personen, maar anderzijds worden nog vrij veel activiteiten uitgevoerd waarbij er meer dan 100 personen aanwezig zijn (12,8%).

94,3% intermediaire doelgroep	5,7% uiteindelijke doelgroep
⇩ waarvan…	⇩ waarvan…
➪ 60,6% preventiewerkers ➪ 48,6% intermediairs ➪ 13,8% bestuursniveau	➪ 58,3% jongeren ➪ 40,0% volwassenen
➪ 40,5% 4-9 aanwezigen ➪ 30,0% 10-24 aanwezigen ➪ 14,5% 2-3 aanwezigen	➪ 43,6% 4-9 aanwezigen ➪ 19,8% 2-3 aanwezigen

Tabel A15: aandeel doelgroepen in de gezondheidssector

➪ Soort activiteit (tabellen A16 en B5)

De gezondheidssector blijft een sterk op overleg georiënteerde sector. Net als in de vorige jaren komt overleg in ongeveer zeven op de tien preventieactiviteiten aan bod (71,3%). Uitwisseling en afstemming staan hierin centraal (79,7%), concept- en materiaal-ontwikkeling (26,0%) en voorwaardenscheppend overleg (17,6%) komen ook regelmatig aan bod.
Vorming komt in één op de acht preventieactiviteiten in de gezondheidssector aan bod (12,7%), wat iets minder is dan in 2014 (14,3%) en in vergelijking met de meeste andere sectoren eerder sporadisch voorkomend. Meestal staat informatieoverdracht (46,4%) en inspelen op attitude (44,6%) op het programma.
Consult/advies blijft net boven de 5%, andere activiteiten halen de 5%-horde niet. Opvallend hierin is dat vroeginterventie nog amper aan de orde is (2,8%), terwijl deze activiteit in 2012 nog werd uitgevoerd in één op de negen preventieactiviteiten in de gezondheidssector (10,8%).

71,3% overleg ➪ 79,7% uitwisseling en afstemming ➪ 26,0% concept- en materiaalontwikkeling ➪ 17,6% voorwaardenscheppend overleg
12,7% vorming ➪ 46,4% informatieoverdracht ➪ 44,6% inspelen op attitude ➪ 19,7% inoefenen van vaardigheden
5,3% consult en advies
3,1% coaching
2,8% vroeginterventie
1,1% campagnes
3,7% andere acties

Tabel A16: aandeel soorten activiteit in de gezondheidssector

⇨ Behandelde items (tabel B7)

In meer dan de helft van de preventieactiviteiten met de gezondheidssector komt geen specifiek middel als item aan bod (57,3%). In bijna vier op de tien activiteiten gaat het specifiek over alcohol (39,1%) en in ruim een derde over illegale drugs (34,6%). Zowel tabak als medicatie komen in een vijfde van de activiteiten in de gezondheidssector aan bod (resp. 20,6% en 20,8%), voor ICT-verslaving is dat in één op de zeven activiteiten (resp. 14,6%).

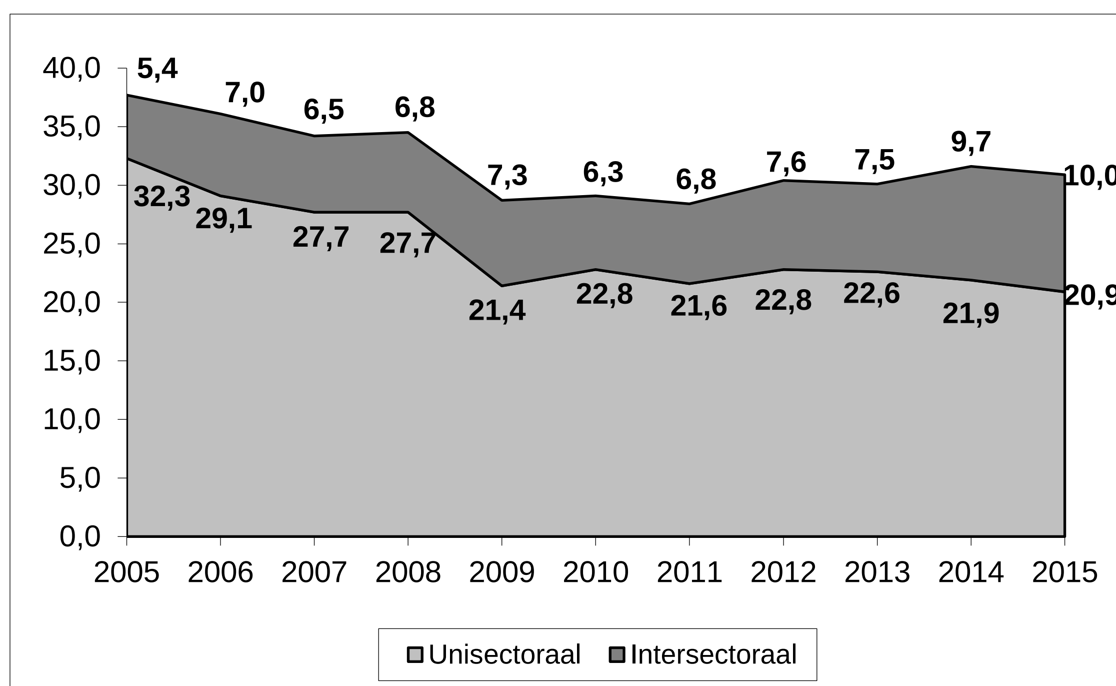
⇨ Gebruikte materialen (tabel B8)

In bijna de helft van de activiteiten (48,7%) wordt door VAD/De DrugLijn ontwikkeld materiaal gebruikt (bv. wegwijzer 'Hulpverlening aan problematische gamers', draaiboek 'Alcoholproblemen aanpakken op de eerste lijn', …). In drie op de tien activiteiten wordt (ook) zelf ontwikkeld materiaal gebruikt (29,6%). Andere materialen op Vlaams niveau worden in één op de acht activiteiten gebruikt (12,9%). De andere categorieën komen in minder dan 10% van de gevallen voor.
Het aandeel activiteiten waarbij geen materiaal wordt gebruikt ligt tamelijk hoog (37,5%), wat niet verrassend is voor een typische overlegsector. Soms kadert dat overleg in het ontwikkelen van nieuw materiaal voor andere sectoren.

3.3. Sector Onderwijs

⇨ *Aandeel preventieactiviteiten (tabel B1 en grafiek A3)*

De onderwijssector nam in 2015 deel aan 1.996 in Ginger geregistreerde preventieactiviteiten. Daarmee is deze sector goed voor een aandeel van 30,9%. De meeste activiteiten zijn unisectoraal (20,9%). Het aandeel activiteiten via intersectorale samenwerking ligt duidelijk lager (10,0%). Toch is de verhouding tussen beide sterk verkleind in de voorbije jaren. Terwijl unisectoraal werken in de onderwijssector in 2005 nog zes keer vaker voorkwam dan intersectoraal werken, is dat in 2015 nog maar twee keer vaker.

<u>Grafiek A3</u>: evolutie unisectorale en intersectorale activiteiten (2005-2015)

⇨ *Detailsectoren (tabel A17)*

Het beeld van de detailsectoren in 2015 lijkt sterk op dat in 2014. Het secundair onderwijs blijft met afstand de vaakst participerende detailsector, ondanks een daling in de twee laatste registratiejaren (van 76,9% in 2013 naar 65,4% in 2015). Het is van 2009 geleden dat het aandeel in secundair onderwijs op dat niveau zat. ASO, TSO en BSO zijn het meest betrokken in de activiteiten in het secundair onderwijs. Toch is het opvallend dat TSO nu meer activiteiten kent dan ASO en dat de onderlinge verhoudingen wat groter geworden zijn: TSO neemt deel aan 54,1% van de preventieactiviteiten in het secundair onderwijs, ASO aan 45,3% en BSO aan 39,5%. Deeltijds onderwijs en BuSO komen aan een aandeel van om en bij de 10%. KSO komt slechts aan 3,2% van de preventieactiviteiten in het secundair onderwijs.
Nadat het aandeel van de detailsector basisonderwijs de voorgaande jaren op- en neergolfde tussen 5% en 10%, is er over de laatste registratiejaren heen wel een duidelijke stijging merkbaar, van 5,5% in 2013 over 11,0% in 2014 naar 16,8% in 2015.

Ook de detailsector hoger onderwijs kent een stijging, van 10,5% in 2014 naar 13,4% in 2015.
Na opeenvolgende jaren van stijging tussen 2010 en 2014, gaat het aandeel van Centra voor Leerlingenbegeleiding (CLB) in 2015 er licht op achteruit, van 7,1% in 2014 naar 5,8% in 2015. Andere detailsectoren komen op een aandeel rond of onder 1% uit.

Detailsector	**Aandeel**
Secundair onderwijs	65,4%
Basisonderwijs	16,8%
Hoger onderwijs	13,4%
Centra voor Leerlingenbegeleiding (CLB)	5,8%
(Andere benoemde detailsectoren)	≤1,3%
Andere	2,7%

Tabel A17: aandeel activiteiten per detailsector in de onderwijssector

⇨ Locatieniveau (tabel B4)

Onderwijs is de sector die het meest lokaal bereikt wordt, ondanks een daling van 82,3% naar 77,8%. Dit hoge aandeel heeft vooral te maken met de locatie van de onderwijsinstelling uit het lager of secundair onderwijs waarmee een preventieactiviteit wordt uitgevoerd. Af en toe wordt er ook op regionaal niveau (10,8%), op gemeenschaps- of gewestelijk niveau (5,7%) of op provinciaal niveau (3,4%) gewerkt.

⇨ Doelgroep (tabellen A18 en B6)

Intermediaire doelgroepen zijn betrokken in zes op de tien preventieactiviteiten met de onderwijssector (62,5%), waarbij zo goed als steeds intermediairs betrokken zijn (94,8%). Het bestuursniveau is in één op de zes preventieactiviteiten met de intermediaire doelgroep vertegenwoordigd (15,9%), wat een even hoog aandeel is als in 2014. De doelgroepgrootte 4-9 personen komt het meest voor, gevolgd door 10-24 personen en 2-3 personen. Bereikte doelgroepen van 25 personen of meer komen eerder beperkt voor.
Bijna vier op de tien preventieactiviteiten vinden met de uiteindelijke doelgroep plaats (37,5%), wat meer is dan in de andere sectoren. Bijna steeds zijn jongeren, in casu leerlingen, aanwezig.
In het werken naar de uiteindelijke doelgroep toe, is het duidelijk dat de groepsgrootte merkelijk groter is: in bijna 9 op de 10 activiteiten omvat de bereikte doelgroep minstens 10 personen. Dat komt omdat er vaak in groepsverband (klas, leerjaar, graad of school) gewerkt wordt.

62,5% intermediaire doelgroep	**37,5% uiteindelijke doelgroep**
⇩ waarvan…	⇩ waarvan…
➪ 94,8% intermediairs ➪ 15,9% bestuursniveau ➪ 7,7% preventiewerkers	➪ 94,5% jongeren ➪ 6,5% volwassenen
➪ 36,0% 4-9 aanwezigen ➪ 31,2% 10-24 aanwezigen ➪ 16,9% 2-3 aanwezigen	➪ 27,0% 10-24 aanwezigen ➪ 24,0% 50-99 aanwezigen ➪ 18,8% 100 of meer aanwezigen ➪ 16,1% 25-49 aanwezigen

Tabel A18: aandeel doelgroepen in de onderwijssector[9]

➪ Soort activiteit (tabellen A19 en B5)

De onderwijssector is de enige sector waarin vorming de meest voorkomende activiteit is. In vier op de tien activiteiten komt dit aan bod (40,7%), wat wel een daling is in vergelijking met 2014 (47,9%). Informatieoverdracht, het inspelen op attitudes en het inoefenen van vaardigheden komen het vaakst voor in vormingsactiviteiten.
Overleg komt in drie op de tien activiteiten aan bod. In veruit de meeste gevallen gaat het om uitwisseling en afstemming. De detailactiviteiten concept- en materiaalontwikkeling en voorwaardenscheppend overleg komen in een kwart van de overlegactiviteiten aan bod.
Coaching komt in ongeveer één op de tien activiteiten voor, waarbij het bijna steeds gaat om beleidsontwikkeling in een organisatie (in de regel een school). Consult en advies blijft rond de 7-8%.
Andere soorten activiteiten komen beperkter voor.

40,7% vorming ➪ 48,2% informatieoverdracht ➪ 32,9% inspelen op attitude ➪ 27,3% inoefenen van vaardigheden
29,8% overleg ➪ 82,2% uitwisseling en afstemming ➪ 25,7% concept- en materiaalontwikkeling ➪ 24,2% voorwaardenscheppend overleg
10,6% coaching ➪ 92,9% beleidsontwikkeling in een organisatie
7,9% consult en advies
7,4% andere acties

Tabel A19: aandeel soorten activiteit in de onderwijssector

[9] In deze tabellen worden enkel resultaten weergegeven die meer dan 2% van het totaal aantal activiteiten in de sector uitmaken. Voor het aantal aanwezigen en de detailactiviteiten waarvoor meer dan 3 categorieën bestaan, wordt enkel de top-3 weergegeven.

⇨ Behandelde items (tabel B7)

In bijna de helft van de preventieactiviteiten wordt geen specifiek middel naar voor geschoven (48,4%). Net iets minder vaak gaat er specifieke aandacht naar alcohol (43,3%) en naar illegale drugs (42,8%). In de onderwijssector springt het hoge aandeel van het thema ICT-verslavingen (31,8%) in het oog. De items tabak (27,6%) en medicatie (25,1%) staan in ongeveer een kwart van de preventieactiviteiten op het programma. Gokken wordt in een vijfde van de activiteiten behandeld (19,8%), wat ook vaker is dan in de andere sectoren.

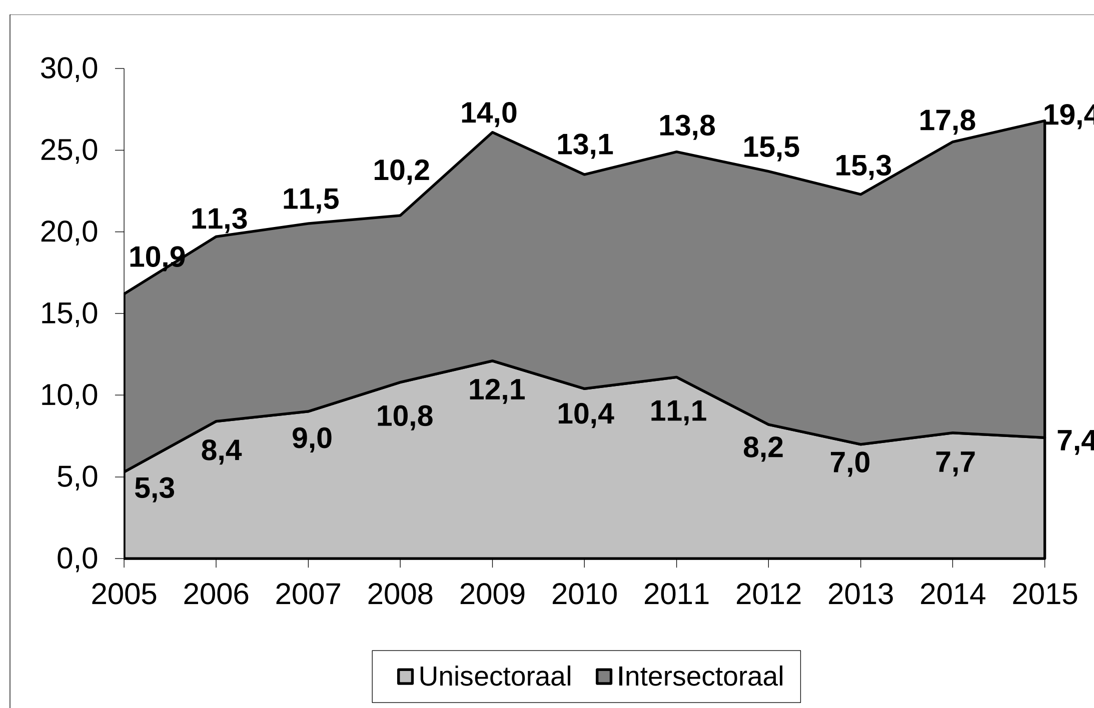
⇨ Gebruikte materialen (tabel B8)

In het werken met de onderwijssector wordt in de helft van de activiteiten gewerkt met zelf ontwikkeld materiaal (51,8%). Dat aandeel ligt hoger dan in andere sectoren. Dat heeft enerzijds te maken met het feit dat terreinwerkers in hun activiteiten in de klassen en scholen veelal aangepaste versies maken van bestaande materialen en anderzijds met het feit dat een aantal organisaties die deelnemen aan de Gingerregistratie eigen materialen ontwikkelden om specifieke doelen in het preventief bereiken van (schoolgaande) jongeren na te streven (bv. Europeers, Voelwijzer, Unplugged).
Materiaal van VAD/De DrugLijn wordt in bijna de helft van de activiteiten gebruikt (48,2%) (bv. draaiboek 'Drugbeleid op school', lespakketten 'LOL zonder alcohol', 'Maat in de shit', 'Vlucht naar Avatar' en 'Crush', …). Andere materialen worden veel minder vaak gebruikt in de (voorbereiding van) preventie-activiteiten.
Zelf ontwikkeld materiaal wordt vaker gebruikt in preventieactiviteiten met de uiteindelijke doelgroep (vnl. leerlingen), terwijl materiaal van VAD/De DrugLijn vaker gebruikt wordt in activiteiten met de intermediaire doelgroep (vnl. onderwijzend personeel).

3.4. Sector Overheid

➪ ***Aandeel preventieactiviteiten (tabel B1 en grafiek A4)***

De overheidssector werd in 2015 bereikt in 1.738 geregistreerde preventieactiviteiten. Daarmee is deze sector goed voor een aandeel van 26,9%. Dat is de tweede opeenvolgende stijging, waardoor het aandeel naar het hoogste niveau klimt. In de loop der Gingerjaren is ook de verhouding tussen intersectorale activiteiten en unisectorale activiteiten grondig veranderd. Terwijl het aandeel unisectorale activiteiten tot 2011 niet veraf zat van het aandeel intersectorale activiteiten, is dat nadien duidelijk veranderd. Het aandeel intersectorale activiteiten steeg terwijl dat van unisectorale activiteiten daalde. Voor elke unisectorale activiteit in de overheidssector zijn er nu bijna drie intersectorale activiteiten.
Het hoger aandeel intersectorale preventieactiviteiten valt samen met de impulsen die de Vlaamse overheid gaf aan het werken aan een lokaal alcohol- en drugbeleid, in het kader van ECAT (vanaf 2012 via structurele financiering).

<u>Grafiek A4</u>: evolutie unisectorale en intersectorale activiteiten (2005-2015)

➪ ***Detailsectoren (tabel A20)***

Indien preventieactiviteiten met overheden worden uitgevoerd, dan gebeurt dat in bijna twee derde van de gevallen met vertegenwoordigers van lokale overheden (63,8%). Het feit dat gemeentelijke preventiewerkers hieronder vallen, is daar niet vreemd aan. Nadat dit aandeel tussen 2013 en 2014 daalde van 59,0% naar 53,8% is de nieuwe stijging meer dan een bestendiging van de vroegere verhouding. In één op de zes activiteiten zijn regionale overheden betrokken partij (16,0%). Het betreft activiteiten op regionaal niveau waarin actoren van intergemeentelijke initiatieven vertegenwoordigd zijn. Na een groei tussen 2010 en 2012 (van 20,0% naar 26,2%) kende deze detailsector een aanhoudende

daling, zodat het nu qua grootteorde onder dat van 2010 ligt. Overheden op andere niveaus komen minder vaak voor.

Detailsector	Aandeel
Lokaal	63,8%
Regionaal	16,0%
Provinciaal	10,8%
Gemeenschap	7,1%
Federaal	5,4%
Internationaal	2,3%
Andere	1,2%

<u>Tabel A20</u>: aandeel activiteiten per detailsector in de overheidssector

⇨ *Locatieniveau (tabel B4)*

De verhoudingen qua locatieniveau van de preventieactiviteiten hangen sterk samen met het geografische actieterrein van de overheidsvertegenwoordigers. Bijna zes op de tien preventieactiviteiten met de overheidssector vinden op lokaal vlak plaats (58,4%). In één op de zes gevallen gaat het om het regionaal niveau (15,7%), in één op de zeven activiteiten om het provinciaal niveau (14,0%). Het gemeenschaps- of gewestniveau komt voor in één op de twaalf activiteiten (8,1%). Het federaal of internationaal niveau komt zo goed als niet aan bod.

⇨ *Doelgroep (tabellen A21 en B6)*

Intermediaire doelgroepen worden in bijna alle preventieactiviteiten met de overheidssector betrokken (94,4%). De uiteindelijke doelgroep komt slechts zelden aan bod (5,6%).
Wat de intermediaire doelgroep betreft, nemen preventiewerkers deel aan zes op de tien activiteiten (59,9%). Dat aandeel ligt hoger dan in de meeste andere sectoren. Dat is te wijten aan de (inter)gemeentelijke preventiewerkers die een manifeste plaats als samenwerkingspartner hebben in het geheel van alcohol- en drugpreventieactiviteiten.
Zowel vertegenwoordigers van het bestuursniveau (31,9%) als intermediairs (29,7%) nemen deel aan drie op de tien activiteiten.
In twee derde van de preventieactiviteiten bedraagt de grootte van de doelgroep minder dan 10 personen, in ruim een kwart is dat tussen 10 en 24 personen.

94,4% intermediaire doelgroep	**5,6% uiteindelijke doelgroep**
⇩ waarvan… ⇨ 59,9% preventiewerkers ⇨ 31,9% bestuursniveau ⇨ 29,7% intermediairs ⇨ 36,4% 4-9 aanwezigen ⇨ 27,0% 10-24 aanwezigen ⇨ 20,6% 2-3 aanwezigen	

Tabel A21: aandeel doelgroepen in de overheidssector[10]

➪ *Soort activiteit (tabellen A22 en B5)*

Overleg is de kernactiviteit in het werken met de overheidssector. In twee derde van de preventieactiviteiten staat deze activiteitsoort op de agenda (65,7%). Uitwisseling en afstemming is veruit de meest voorkomende detailsoort.
Drie soorten activiteit scoren een aandeel net onder de 10%. Vorming is nog net de tweede meest voorkomende activiteit (9,0%). Meestal gaat het dan om informatieoverdracht. Consult en advies volgt op 8,2% en coaching, in de eerste plaats in het kader van beleidsontwikkeling op lokaal vlak, komt uit op een aandeel van 7,4%. Andere activiteitsoorten komen uit op een aandeel onder 5%.

65,7% overleg
- ➪ 79,9% uitwisseling en afstemming
- ➪ 28,5% concept- en materiaalontwikkeling
- ➪ 22,8% voorwaardenscheppend overleg

9,0% vorming
- ➪ 63,5% informatieoverdracht
- ➪ 35,9% inspelen op attitude

8,2% consult en advies

7,4% coaching
- ➪ 61,7% beleidsontwikkeling op lokaal vlak

4,8% andere acties

Tabel A22: aandeel soorten activiteit in de overheidssector

➪ *Behandelde items (tabel B7)*

In iets meer dan de helft van de preventieactiviteiten met de overheidssector wordt geen specifiek middel behandeld (55,0%). In vier op de tien activiteiten gaat het over alcohol (41,9%), in een derde over illegale drugs (33,6%). Tabak is in één op de vijf activiteiten aan de orde (19,9%), medicatie in één op de zes (17,1%).

➪ *Gebruikte materialen (tabel B8)*

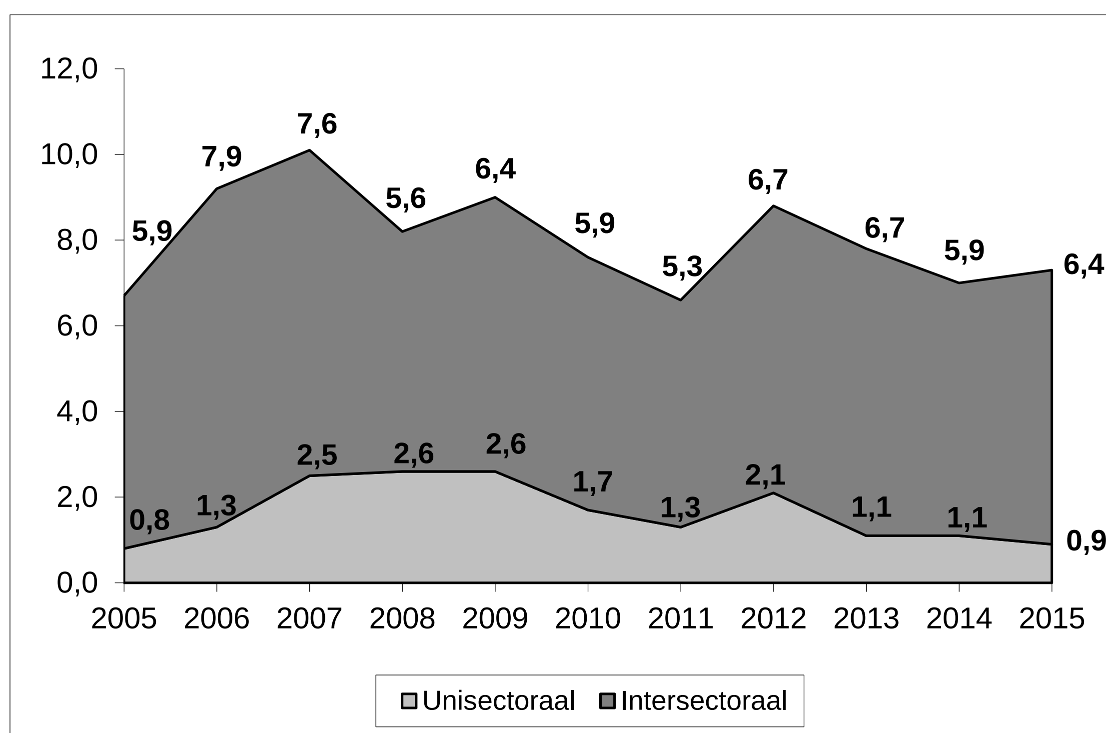
In ruim vier op de tien preventieactiviteiten met de overheidssector wordt door VAD/De DrugLijn ontwikkeld materiaal (bv. Lokale monitor 'Alcohol en jongeren', …) gebruikt (44,4%). Zelf ontwikkeld materiaal wordt in ruim een derde gebruikt (36,8%). Andere materialen worden in minder dan 10% gebruikt. In ruim een derde van de activiteiten wordt geen materiaal gebruikt (36,9%).

[10] In deze tabellen worden enkel resultaten weergegeven die meer dan 2% uitmaken van het totaal aantal activiteiten in de sector. Voor het aantal aanwezigen en de detailactiviteiten waarvoor meer dan 3 categorieën bestaan, wordt enkel de top-3 weergegeven.

3.5. Sector Politie en justitie

➪ *Aandeel preventieactiviteiten (tabel B1 en grafiek A5)*

De sector politie en justitie werd in 2015 bereikt in 476 preventieactiviteiten, wat neerkomt op een aandeel van 7,3% van het totaal aantal activiteiten. Ook deze sector wordt gekenmerkt door een duidelijk overwicht aan intersectorale activiteiten (6,4%). Het aandeel unisectorale activiteiten ligt duidelijk lager (0,9%).

Grafiek A5: evolutie unisectorale en intersectorale activiteiten (2005-2015)

➪ *Detailsectoren (tabel A23)*

Nadat politiediensten en het gevangeniswezen gedurende jaren haasje-over speelden, met nu eens de ene en dan weer de andere als meest participerende detailsector, zien we in 2015 een compleet ander beeld. Politiediensten zijn in 2015 bij maar liefst negen op de tien preventieactiviteiten met deze sector betrokken partij. Het gevangeniswezen neemt nog deel aan een vijfde van de activiteiten (21,3%), wat een heel stuk lager is dan in 2014 (61,4%). Twee centra nemen het gros van de activiteiten in de gevangenis op zich: CAD Limburg, veelal via ad hoc-overleg, en het Oost-Vlaamse Drugpunt-netwerk, meestal via overleg met de politiezone waarin de preventiewerkers actief zijn, zowel structureel overleg (bv. Lokaal Overleg Drugs) als ad hoc-overleg (bv. coördinatievergadering over lokale events).

Detailsector	**Aandeel**
Politie	90,2%
Gevangenis	21,3%
Andere benoemde detailsectoren	<5%

Tabel A23: aandeel activiteiten per detailsector in de sector politie en justitie

⇨ Locatieniveau (tabel B4)

De overgrote meerderheid van de geregistreerde preventieactiviteiten met de sector politie en justitie vindt op lokaal vlak plaats (70,0%). Het aandeel van het regionaal niveau komt uit op 24,2%, wat veel vaker is dan in het algemene beeld. De andere niveaus liggen onder de 5%.

⇨ Doelgroep (tabellen A24 en B6)

In meer dan negen op de tien preventieactiviteiten wordt er gewerkt met een intermediaire doelgroep, waarbij het zo goed als steeds om intermediairs gaat. Geregeld worden ook vertegenwoordigers van het bestuursniveau en preventiewerkers betrokken. Qua grootte van de doelgroep komt tussen 10 en 24 personen het vaakst voor (45,6%), in een derde is dat tussen 4 en 9 personen (33,2%).
Slechts uitzonderlijk wordt er met de uiteindelijke doelgroep gewerkt (6,6%).

93,4% intermediaire doelgroep	**6,6% uiteindelijke doelgroep**
⇩ waarvan… ⇨ 94,7% intermediairs ⇨ 24,6% bestuursniveau ⇨ 19,3% preventiewerkers ⇨ 45,6% 10-24 aanwezigen ⇨ 33,2% 4-9 aanwezigen	

Tabel A24: aandeel doelgroepen in de sector politie en justitie[11]

⇨ Soort activiteit (tabellen A25 en B5)

Overleg blijft duidelijk de meest voorkomende activiteit in het werken met politie en justitie (63,0%). In bijna alle overlegactiviteiten is uitwisseling en afstemming aan de orde, maar ook voorwaardenscheppend overleg, evaluatie en concept- en materiaalontwikkeling komen af en toe aan bod. Vorming vindt in één op de zeven activiteiten plaats, een duidelijke daling in vergelijking met 2014 (20,7%), waardoor het aandeel terug dat van 2013 benadert (14,3%). Vooral informatieoverdracht en inspelen op attitudes zijn dan aan de orde van de dag.

[11] In deze tabellen worden enkel resultaten weergegeven die meer dan 2% van het totaal aantal activiteiten in de sector uitmaken. Voor het aantal aanwezigen en de detailactiviteiten waarvoor meer dan 3 categorieën bestaan, wordt enkel de top-3 weergegeven.

63,0% overleg ⇨ 85,0% uitwisseling en afstemming ⇨ 22,7% voorwaardenscheppend overleg ⇨ 20,3% evaluatie ⇨ 17,3% concept- en materiaalontwikkeling
13,9% vorming ⇨ 53,0% informatieoverdracht ⇨ 30,3% inspelen op attitude
7,1% consult/advies
4,4% andere acties

Tabel A25: aandeel soorten activiteit in de sector politie en justitie

⇨ Behandelde items (tabel B7)

Alcohol (52,5%) en illegale drugs (46,8%) worden het meest als specifiek thema behandeld. In bijna drie op de tien activiteiten komt tabak (28,6%) aan bod, voor medicatie is dat in iets minder dan een kwart van de activiteiten (23,1%). ICT-verslaving (21,0%) en gokken (15,3%) sluiten het rijtje af. In bijna de helft van de activiteiten wordt geen specifiek middel opgenomen (47,5%).

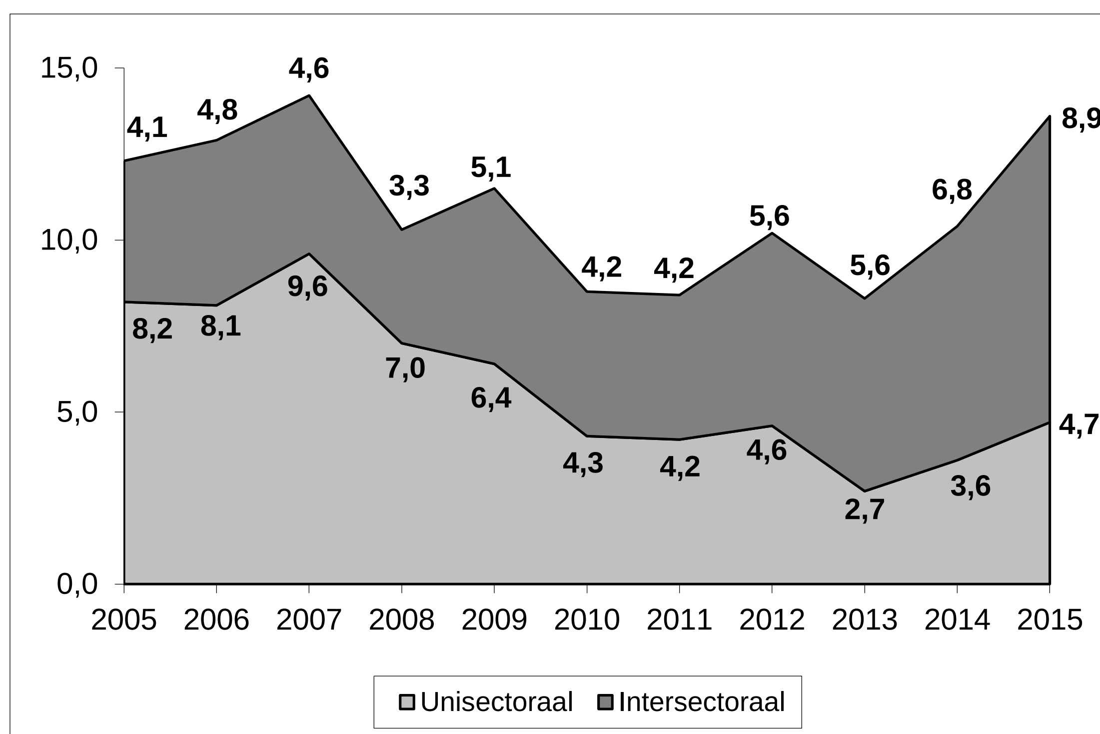
⇨ Gebruikte materialen (tabel B8)

Telkens in bijna de helft van de preventieactiviteiten met de sector politie en justitie worden VAD/De DrugLijn-materialen (47,7%) of zelf ontwikkelde materialen (47,5%) gebruikt. In één op de acht activiteiten gaat het om ander materiaal op Vlaams niveau (12,2%). Opvallend is ook dat het aandeel activiteiten waarvoor andere materialen op lokaal of regionaal niveau werden gebruikt (9,0%) hoger ligt dan in de andere sectoren.

3.6. Sector Vrijetijd en cultuur

➪ *Aandeel preventieactiviteiten (tabel B1 en grafiek A6)*

De sector vrijetijd en cultuur nam in 2015 deel aan 879 geregistreerde preventieactiviteiten, wat neerkomt op een aandeel van 13,6%. Dat is meteen de tweede opeenvolgende stijging, waardoor het aandeel tussen 2013 en 2015 steeg van 8,3% naar 13,6%. Tot in 2010 hadden unisectorale activiteiten de bovenhand op intersectorale activiteiten, maar daar is de laatste jaren duidelijk een kentering in gekomen. Intersectorale preventieactiviteiten hebben sinds 2012 de bovenhand.

Grafiek A6: evolutie unisectorale en intersectorale activiteiten (2005-2015)

➪ *Detailsectoren (tabel A26)*

Het jeugdwerk wordt in ruim de helft van de preventieactiviteiten in deze sector betrokken (54,8%), waarbij vooral jeugdhuizen en jeugdverenigingen/jeugdbewegingen aan bod komen. Het bereik van het jeugdwerk ligt, na een dipje in 2014 (37,4%) weer op het niveau van de twee voorgaande jaren (2012: 49,6%; 2013: 53,4%). Het aandeel van de uitgaanssector stijgt licht van 19,4% naar 21,6%. Sportorganisaties en –koepels blijven licht stijgen, nu van 5,3% naar 8,5%. Opvallend is dat allochtonenorganisaties, na een spectaculaire stijging van 6,7% in 2013 naar 17,6% in 2014, nu weer amper op de kaart staan (3,6%).

Detailsector	Aandeel
Jeugdwerk	54,8%
Uitgaanssector	21,6%
Sport	8,5%
(Andere benoemde detailsectoren)	<5%
Andere	10,1%

Tabel A26: aandeel activiteiten per detailsector in de sector vrijetijd en cultuur

⇨ *Locatieniveau (tabel B4)*

Bijna drie kwart van de preventieactiviteiten met de sector vrijetijd en cultuur situeren zich op het lokale niveau (72,8%), wat meer is dan de meeste andere sectoren. Het locatieniveau gemeenschap/gewest neemt duidelijk aan belang toe (van 8,0% naar 14,0%). Provinciaal (4,9%) en regionaal (4,3%) duiken onder de 5%.

⇨ *Doelgroep (tabellen A27 en B6)*

In acht op de tien activiteiten in de vrijetijds- en cultuursector wordt gewerkt met een intermediaire doelgroep (79,1%), waarbij intermediairs veruit het vaakst aanwezig zijn. Vertegenwoordigers van het bestuursniveau zijn in bijna een kwart van de activiteiten betrokken partij. Opvallend is dat in 2015 het aandeel van preventiewerkers sterk verhoogd is. De intermediaire doelgroepen zijn meestal eerder klein: acht op de tien keer is de doelgroep kleiner dan 10 personen.
In een vijfde van de preventieactiviteiten in de sector vrijetijd en cultuur wordt er met de uiteindelijke doelgroep gewerkt (20,9%). Terwijl in 2014 er nog ongeveer even vaak met jongeren als met volwassenen werd gewerkt, lag in 2015 het accent duidelijk op de doelgroep jongeren. Toch worden ook de volwassenen nog in een derde van de activiteiten bereikt. In het werken met uiteindelijke doelgroepen worden vaker grotere doelgroepen bereikt. In meer dan de helft van de activiteiten met de uiteindelijke doelgroep worden groepen van minstens 100 personen bereikt. Het gaat dan vaak om activiteiten op grote events, zoals in clubs en festivals.

79,1% intermediaire doelgroep	**20,9% uiteindelijke doelgroep**
⇩ waarvan…	⇩ waarvan…
⇨ 78,9% intermediairs	⇨ 82,8% jongeren
⇨ 22,7% bestuursniveau	⇨ 34,4% volwassenen
⇨ 18,6% preventiewerkers	
⇨ 31,3% 2-3 aanwezigen	⇨ 57,7% 100 of meer aanwezigen
⇨ 28,1% 1 aanwezige	⇨ 17,0% 10-24 aanwezigen
⇨ 21,3% 4-9 aanwezigen	

Tabel A27: aandeel doelgroepen in de sector vrijetijd en cultuur[12]

[12] In deze tabellen worden enkel resultaten weergegeven die meer dan 2% van het totaal aantal activiteiten in de sector uitmaken. Voor het aantal aanwezigen en de detailactiviteiten waarvoor meer dan 3 categorieën bestaan, wordt enkel de top-3 weergegeven.

⇨ *Soort activiteit (tabellen A28 en B5)*

Overleg is ook in de sector vrijetijd en cultuur de belangrijkste activiteit, met een aandeel in de helft van de activiteiten. Uitwisseling en afstemming komt duidelijk het vaakst aan bod, op ruime afstand gevolgd door voorwaardenscheppend overleg en concept- en materiaalontwikkeling. Vorming komt in één op de negen activiteiten aan bod, wat minder is dan in de andere sectoren. Mogelijk heeft het feit dat VAD sinds 2015 een online vormingsaanbod voor de uitgaanssector aanbiedt hierop een impact. Daarin zijn informatieoverdracht en inspelen op attitude de kernactiviteiten. Opvallend is dat campagnes een manifeste plaats in de activiteiten met de vrijetijds- en cultuursector innemen, waarbij het in regel om sensibiliseringsactiviteiten gaat. Coaching komt in één op de tien activiteiten aan bod, waarbij dit meestal in het kader van beleidsontwikkeling in een organisatie is. Ook consult en advies komt nog vrij vaak voor, in één op de elf activiteiten.

51,1% overleg
- ⇨ 82,0% uitwisseling en afstemming
- ⇨ 31,6% voorwaardenscheppend overleg
- ⇨ 21,8% concept- en materiaalontwikkeling

11,0% vorming
- ⇨ 69,7% informatieoverdracht
- ⇨ 47,5% inspelen op attitude

10,7% campagnes
- ⇨ 84,0% sensibilisering

10,4% coaching
- ⇨ 83,5% beleidsontwikkeling in een organisatie

9,2% consult/advies

7,1% andere acties

Tabel A28: aandeel soorten activiteit in de sector vrijetijd en cultuur

⇨ *Behandelde items (tabel B7)*

In de helft van de activiteiten wordt geen specifiek middel als item behandeld (52,7%), wat iets vaker is dan in 2014 (48,9%). In zes op de tien activiteiten staat het item alcohol op het programma (59,6%), wat ook al meer is dan in het voorgaande jaar (2014: 54,0%). Daarmee blijft het thema alcohol in de vrijetijds- en cultuursector sinds 2010 aan belang winnen, met een quasi verdubbeling van het aandeel (van 31,7% in 2010 naar 59,6% in 2015). Ook illegale drugs komt als thema sterker naar voor in de laatste jaren, met een aandeel dat tussen 2011 en 2015 meer dan verdubbelde van 21,4% naar 48,9%. Tussen 2014 en 2015 was de stijging wel gering, van 47,6% naar 48,9%. Tabak staat als thema in een kwart van de activiteiten in de vrijetijds- en cultuursector op het programma (26,5%). Andere items komen minder vaak aan bod.

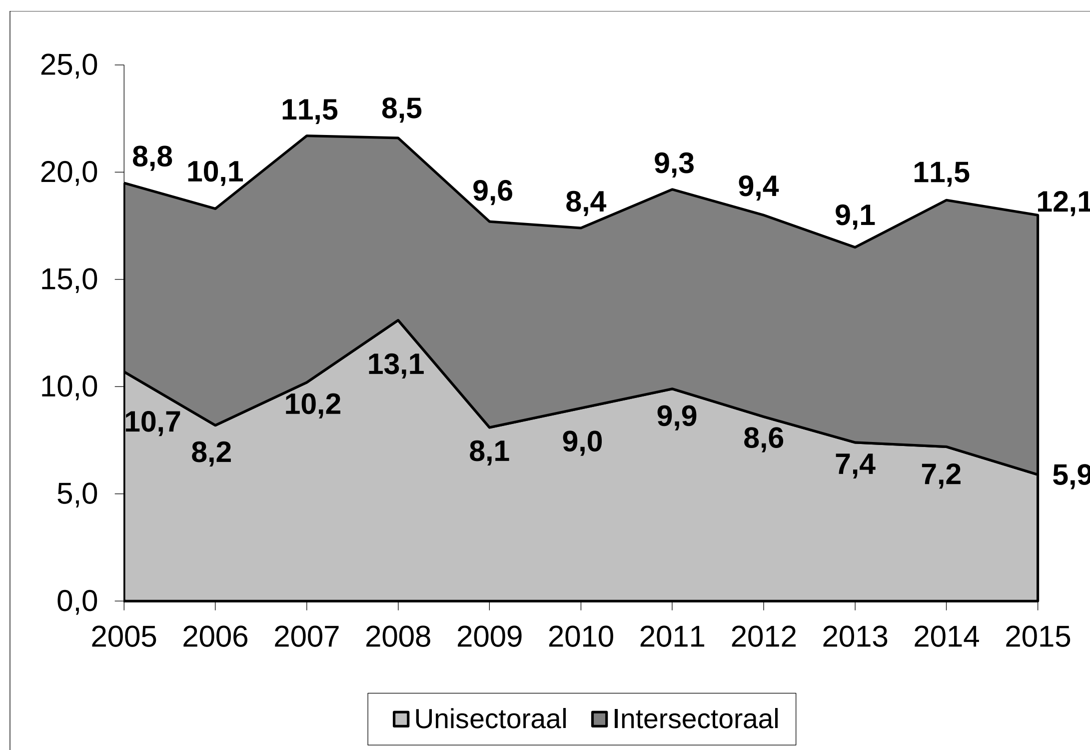
⇨ *Gebruikte materialen (tabel B8)*

In meer dan zes op de tien preventieactiviteiten met de sector vrijetijd en cultuur wordt VAD/De DrugLijn-materiaal gebruikt (62,1%). Dat is nog meer dan in 2014 (55,5%). Gebruikte VAD/De DrugLijn-materialen zijn o.a. het spelmateriaal van 'Methodieken over alcohol en drugs in het jeugdwerk' en factsheets in het kader van veilig uitgaan en 'Quality Nights'. In bijna de helft van de activiteiten wordt (ook) zelf ontwikkeld materiaal gehanteerd (44,7%). Andere materialen worden duidelijk minder vaak gehanteerd. In één op de zes activiteiten worden geen materialen gebruikt (17,5%).

3.7. Sector Welzijn

⇨ *Aandeel preventieactiviteiten (tabel B1 en grafiek A7)*

De sector welzijn nam in 2015 deel aan 1.161 geregistreerde preventieactiviteiten, wat neerkomt op een aandeel van 17,9%. Dat is een lichte daling in vergelijking met 2014, wat de wijten is aan het lagere aandeel unisectorale activiteiten. Terwijl het aandeel unisectorale activiteiten op het laagste peil ooit staat, stijgt dat van de intersectorale activiteiten naar het hoogste niveau.

Grafiek A7: evolutie unisectorale en intersectorale activiteiten (2005-2015)

⇨ *Detailsectoren (tabel A29)*

Nadat in 2015 OCMW voor het eerst sinds 2009 de meest betrokken detailsector was in de welzijnssector, heeft de bijzondere jeugdzorg (integrale jeugdhulp) die fakkel terug overgenomen. Het gaat dan bijna uitsluitend om voorzieningen in de bijzondere jeugdzorg. Voordien ging die samenwerking met voorzieningen in de bijzondere jeugdzorg vooral over coaching en overleg, in 2015 nemen ook vorming en consult/advies een manifeste plaats in in het aanbod. De op- en neergaande golf van het aandeel van bijzondere jeugdzorg lijkt te hernemen: na twee opeenvolgende dalingen tussen 2012 (40,4%) en 2014 (26,3%) is er in 2015 een stijging naar 30,3%.
De detailsector OCMW kent na een stijging van 18,9% in 2012 naar 27,7% in 2014 nu weer een lichte daling (25,3%).
De Centra voor Algemeen Welzijnswerk stijgen van 11,2% naar 14,2%. Andere benoemde detailsectoren komen in 5% of minder voor.
Het aandeel voor de niet nader benoemde detailsector 'andere' is stabiel gebleven, maar blijft met 24,2% (te) hoog.

Detailsector	Aandeel
Bijzondere jeugdzorg	30,3%
OCMW	25,3%
Centra voor Algemeen Welzijnswerk	14,2%
(Andere benoemde detailsectoren)	≤5,0%
Andere	24,2%

Tabel A29: aandeel activiteiten per detailsector in de welzijnssector

⇨ Locatieniveau (tabel B4)

Bijna zes op de tien preventieactiviteiten met de welzijnssector spelen zich op lokaal vlak af (58,5%). Bijna één op de vijf activiteiten vindt op regionaal niveau plaats (18,9%). Het aandeel activiteiten op gemeenschaps- of gewestniveau komt uit op 12,2%.

⇨ Doelgroep (tabellen A30 en B6)

In het werken met de welzijnssector wordt in negen op de tien activiteiten een intermediaire doelgroep bereikt, waarbij intermediairs bijna altijd aanwezig zijn. Preventiewerkers zijn in één op de acht activiteiten aanwezig, vertegenwoordigers van het bestuursniveau in één op de elf activiteiten. Qua grootte van de doelgroep wordt vooral gewerkt met middelgrote groepen (10-24 personen) en met groepen van minder dan 10 personen.
In iets minder dan een tiende van de preventieactiviteiten wordt met de uiteindelijke doelgroep gewerkt. Negen op de tien keer wordt met volwassenen gewerkt.

90,8% intermediaire doelgroep	**9,2% uiteindelijke doelgroep**
⇩ waarvan…	⇩ waarvan…
⇨ 92,8% intermediairs ⇨ 12,5% preventiewerkers ⇨ 10,7% bestuursniveau	⇨ 88,6% volwassenen
⇨ 36,9% 10-24 aanwezigen ⇨ 35,1% 4-9 aanwezigen ⇨ 11,8% 2-3 aanwezigen	⇨ 30,0% 4-9 aanwezigen

Tabel A30: aandeel doelgroepen in de welzijnssector[13]

⇨ Soort activiteit (tabellen A31 en B5)

In iets meer dan de helft van de activiteiten is overleg aan de orde (55,6%). Vier keer op de vijf gaat het om uitwisseling en afstemming. Voorwaardenscheppend overleg en concept- en materiaalontwikkeling komen in een kwart van de overlegactiviteiten aan bod. Vorming staat op de agenda in een vijfde van de preventieactiviteiten in de welzijnssector (19,3%). In ruim de helft gaat het om informatieoverdracht, in drie op de tien gevallen om inspelen op attitude en inoefenen van vaardigheden. Consult en advies en coaching

[13] In deze tabellen worden enkel resultaten weergegeven die meer dan 2% van het totaal aantal activiteiten in de sector uitmaken. Voor het aantal aanwezigen en de detailactiviteiten waarvoor meer dan 3 categorieën bestaan, wordt enkel de top-3 weergegeven.

situeren zich zowat halverwege de 5% en 10%, waarbij coaching vooral om beleidsontwikkeling in een organisatie draait.

55,6% overleg ⇨ 80,5% uitwisseling en afstemming ⇨ 26,8% voorwaardenscheppend overleg ⇨ 26,2% concept- en materiaalontwikkeling
19,3% vorming ⇨ 53,6% informatieoverdracht ⇨ 31,3% inspelen op attitude ⇨ 29,9% inoefenen van vaardigheden
8,6% consult en advies
7,0% coaching ⇨ 69,1% beleidsontwikkeling in een organisatie
4,7% andere acties

Tabel A31: aandeel soorten activiteit in de welzijnssector

⇨ *Behandelde items (tabel B7)*

In ruim de helft van de activiteiten in de welzijnssector staat geen specifiek middel als item centraal (52,7%). In vier op de tien activiteiten staan alcohol en illegale drugs (resp. 40,7% en 40,5%) als thema op het programma. Medicatie (24,0%) en tabak (23,2%) krijgen specifieke aandacht in (bijna) een kwart van de activiteiten. Dankzij een alsmaar sterkere focus geldt dat nu ook voor ICT-verslaving (van 15,0% in 2014 naar 23,3% in 2015).

⇨ *Gebruikte materialen (tabel B8)*

In de helft van de activiteiten wordt materiaal van VAD of De DrugLijn (51,5%) (bv. draaiboek 'Maat in de shit voor bijzondere jeugdzorg', draaiboek 'Drugbeleid in de bijzondere jeugdzorg', draaiboek 'Een alcohol- en drugbeleid op de sociale dienst van het OCMW', …) gebruikt. Zelf ontwikkeld materiaal wordt in deze sector iets vaker gebruikt: 41,6% tegenover 35,0% in 2014. Materiaal op andere niveaus scoort rond of onder de 10%. In ruim een derde van de preventieactiviteiten wordt geen materiaal gebruikt (36,0%).

3.8. Algemene bevolking

In 2014 nam de algemene bevolking deel aan 1.008 geregistreerde preventieactiviteiten, wat neerkomt op een aandeel van 15,6%. Dat betekent zowat een status quo in vergelijking met de twee vorige registratiejaren en een duidelijk hoger aandeel dan in de jaren voordien (bv. 7,1% in 2011).

⇨ *Locatieniveau (tabel B4)*

Een duidelijke meerderheid van de preventieactiviteiten met de algemene bevolking situeert zich op lokaal vlak (67,7%), terwijl er nog vrij veel activiteiten op regionaal vlak doorgaan (21,5%). Deze verhoudingen sluiten sterk aan bij die van 2014. Andere locatieniveaus komen zelden of niet voor.

⇨ *Doelgroep (tabellen A32 en B6)*

Het is niet onverwacht dat de algemene bevolking de enige "sector" is waarin de uiteindelijke doelgroep een meerderheid vormt. En het is dan nog een zeer duidelijke meerderheid: negen op de tien preventieactiviteiten met de algemene bevolking zijn gericht op de uiteindelijke doelgroep, waarbij jongeren aan twee derde en zowel volwassenen als familiale omgeving aan ruim een derde van de activiteiten participeren. De helft van de activiteiten met de uiteindelijke doelgroep bereiken tussen 1 en 3 personen, wat voor een groot stuk te maken heeft met het hogere aandeel aan vroeginterventieactiviteiten (vooral op personen gericht). Anderzijds scoort ook de grootste doelgroep (minstens 100 aanwezigen) hoog, waarbij het vooral gaat om campagnes door lokale preventieactoren.
Eén op de twaalf activiteiten vindt met een intermediaire doelgroep plaats (8,1%). Daarvan gaan bijna alle activiteiten uit naar intermediairs. Een voorbeeld van preventie-activiteiten naar intermediairs in de algemene bevolking zijn coördinatie- en participatieactiviteiten ter ondersteuning van lokale feesten.

8,1% intermediaire doelgroep	**91,9% uiteindelijke doelgroep**
⇩ waarvan…	⇩ waarvan…
⇨ 92,6% intermediairs	⇨ 66,1% jongeren ⇨ 37,5% familiale omgeving ⇨ 34,6% volwassenen ⇨ 31,7% 1 aanwezige ⇨ 20,6% 2-3 aanwezigen ⇨ 19,9% 100 of meer aanwezigen

Tabel A32: aandeel doelgroepen in de algemene bevolking

⇨ *Soort activiteit (tabellen A33 en B5)*

In bijna de helft van de preventieactiviteiten met de algemene bevolking is vroeginterventie aan de orde (49,3%). Dat is, na de terugval van 59,9% in 2013 naar 47,4% in 2014, terug een kleine stijging. Vroeginterventie gaat in de eerste plaats uit naar personen, maar ook vroeginterventie naar groepen komt –zij het iets minder dan in 2014 – vrij geregeld voor.

Door de manifeste positie van vroeginterventie komen andere activiteiten minder dan gemiddeld voor. Campagnes dalen licht van 14,1% naar 13,4% maar dat aandeel ligt nog duidelijk hoger dan in 2013 (toen 7,9%). Campagnes staan zo goed als steeds in het teken van sensibilisering. Consult en advies stijgt plots ook boven de 10% en komt daarmee in dezelfde grootteorde als vorming en overleg te staan. Vorming komt in één op de negen activiteiten met de algemene bevolking aan bod, een daling in vergelijking met 2014 (15,0%). Vorming houdt nu in de eerste plaats het inspelen op attitudes en in de tweede plaats informatieoverdracht in, een verandering van volgorde in vergelijking met 2014.
Overleg komt in 10% voor (bijna steeds uitwisseling en afstemming), andere detailactiviteiten komen amper aan bod.

49,3% vroeginterventie ⇨ 76,7% aan persoon ⇨ 23,3% aan groep
13,4% campagnes ⇨ 88,1% sensibilisering
11,2% consult en advies
10,9% vorming ⇨ 61,8% inspelen op attitude ⇨ 45,5% informatieoverdracht
9,9% overleg ⇨ 88,0% uitwisseling en afstemming
5,0% andere acties

Tabel A33: aandeel soorten activiteit in de algemene bevolking

⇨ *Behandelde items (tabel B7)*

Opvallend is dat er met de algemene bevolking vaker wordt gewerkt rond een specifiek thema dan met de sectoren, nu meer nog dan in de vorige registratiejaren. In "slechts" een vijfde van de activiteiten met de algemene bevolking komt geen specifiek middel aan bod (21,2%). Als er in de activiteiten met de bevolking toch een specifiek thema op het programma staat, is dat in drie kwart van de gevallen alcohol (77,0%). Illegale drugs komt als thema in zes op de tien activiteiten aan bod (62,1%), tabak in vier op de tien (39,6%). Maar ook de thema's medicatie (27,2%), ICT-verslaving (27,6%) en gokken (17,5%) komen sterker aan bod dan in de andere sectoren.

⇨ *Gebruikte materialen (tabel B8)*

In de helft van de preventieactiviteiten met de algemene bevolking wordt materiaal van VAD/De DrugLijn (47,5%) (bv. draaiboek 'Als kleine kinderen groot worden', De DrugLijn-folders, …) gebruikt. In vier op de tien activiteiten is dat zelf ontwikkeld materiaal. Andere materialen worden veel minder gebruikt.

4. Gingerbeeld van de registratorgroepen

In dit hoofdstuk bespreken we enkele Gingerresultaten voor de drie registratorgroepen apart: lokale preventiewerkers, regionale preventiewerkers en Vlaamse preventiewerkers. Dit maakt het mogelijk om te bepalen welke specifieke accenten elk van de groepen legt. Wie deel uitmaakt van welke groep kan je vinden op pagina's 6 en 7.

Aangezien de CGG-preventiewerkers zeven op de tien Gingeractiviteiten aanleveren, bepaalt hun monitoringbeeld sterk het algemene monitoringbeeld. Om accenten te ontdekken is het daarom beter om de percentages van de drie registratorgroepen onderling te vergelijken, veeleer dan het percentage van één groep te vergelijken met het algemene percentage.

4.1. Preventieactiviteiten in de sectoren

	Groep preventiewerkers			
	Lokale PW	**Regionale PW**	**Vlaamse PW**	**Totaal**
Arbeid	2,7%	4,1%	9,0%	4,7%
Gezondheid	21,6%	37,7%	37,2%	35,1%
Onderwijs	40,6%	28,1%	33,4%	30,9%
Overheid	41,0%	26,2%	15,7%	26,9%
Politie & justitie	18,4%	6,1%	1,9%	7,4%
Vrijetijd & cultuur	22,5%	12,4%	9,9%	13,6%
Welzijn	20,1%	19,7%	8,0%	17,9%
Alg. bevolking	22,5%	15,3%	10,1%	15,6%

Tabel A34: aandeel activiteit per sector (3 registratorgroepen en totaal)

Als we de resultaten uit deze vergelijkende tabel bekijken, dan vallen enkele specifieke accenten per registratorgroep op.

Zo zien we dat de lokale preventiewerkers meer werken met de sectoren onderwijs, overheid, politie en justitie en vrijetijd en cultuur. Het sterkere accent naar overheid en politie en justitie toe is niet verwonderlijk. De grotere participatie van de overheid is het gevolg van het feit dat de meeste lokale preventiewerkers tewerkgesteld zijn als gemeentelijk medewerker. Daardoor werken ze nauwer samen met andere lokale overheidsinstanties. De sterke participatie van de sector politie en justitie is te verklaren door het feit dat veel lokale preventiewerkers actief zijn binnen een gemeentelijke preventiedienst, die vaker geïntegreerd is binnen of nauw samenwerkt met de lokale politie. In vergelijking met de Gingerresultaten van 2014 zien we dat de overheid nu iets minder sterk scoort en politie en justitie weer iets sterker. Maar wel niet in die mate minder dat de vorig jaar geformuleerde hypothese dat (inter)gemeentelijke preventiewerkers in vergelijking met enkele jaren geleden minder vaak werken met vertegenwoordigers van politie en vaker met vertegenwoordigers van andere gemeentediensten (bv. welzijn, gezondheid, sociale zaken) onderuit wordt gehaald. Wat het hogere aandeel van de onderwijssector betreft, komt het gros van activiteiten die lokale preventiewerkers in deze sector uitvoeren op naam van de Drugpunten, een Oost-Vlaams netwerk van

intergemeentelijke preventiewerkers. Naast structureel lokaal overleg waar onderwijs aan deelneemt en fragmentarisch overleg met scholen, gaat het o.a. over activiteiten in het kader van Maat in de Shit en Voelwijzer (beide preventiepakketten voor de 2e graad SO). Wat het hogere aandeel van de sector vrijetijd en cultuur betreft, komt dit eveneens zo goed als volledig op naam van het Drugpuntnetwerk. Vooral het werken aan een alcohol- en drugbeleid in uitgaanssettings en overleg met jeugddiensten en –raden is aan de orde.

De percentages van de regionale preventiewerkers liggen dicht bij de algemene percentages, wat binnen de lijn van de verwachtingen ligt aangezien zij instaan voor het gros van de geregistreerde preventieactiviteiten. We moeten dus kijken naar de sterkste "afwijkingen" om accenten te kunnen bepalen. Dan zien we eigenlijk alleen dat regionale preventiewerkers iets vaker met de sectoren gezondheid en welzijn werken en iets minder vaak met de sectoren onderwijs, politie en justitie, en vrijetijd en cultuur.

De Vlaamse preventiewerkers werken veel meer dan de andere registratorgroepen samen met de sector arbeid. Dat komt door de structurele activiteiten die VAD met hen opzette. Met de sectoren gezondheid en onderwijs wordt iets vaker samengewerkt. Met de gezondheidssector komt dat door de nauwe samenwerking met de CGG-preventiewerkers (deel uitmakend van de sector gezondheid), die o.a. vertaald wordt in het 'samenwerkingsprotocol alcohol- en andere drugpreventie tussen de Vlaamse overheid, het CGG-preventiewerk en VAD' (zie ook hoofdstuk 5). Dat Vlaamse preventiewerkers ook veel aandacht aan de onderwijssector besteden, is vooral te wijten aan de activiteiten die De Sleutel in deze sector uitvoert.

4.2. Soort activiteiten (algemeen)

	Groep preventiewerkers			
	Lokale PW	**Regionale PW**	**Vlaamse PW**	**Totaal**
Overleg	43,6%	45,4%	39,6%	44,1%
Vorming	15,1%	20,5%	29,2%	21,0%
Consult/advies	9,9%	9,3%	12,3%	9,9%
Vroeginterventie	5,6%	9,9%	5,5%	8,5%
Coaching	2,6%	9,8%	1,7%	7,4%
Campagnes	14,7%	1,4%	0,6%	3,3%
Andere actie	8,4%	3,9%	11,1%	5,7%

Tabel A35: aandeel activiteit per sector (3 registratorgroepen en totaal)

In vergelijking met de andere registratorgroepen investeren lokale preventiewerkers meer in campagnes. Dit komt door hun sterkere klemtoon op lokale community-gerichte acties naar de uiteindelijke doelgroepen toe (bv. aanwezigheid op lokale evenementen, activiteiten voor de bevolking, bekendmaking preventieacties aan de bevolking, …).

Door het feit dat de regionale preventiewerkers instaan voor het gros van de geregistreerde activiteiten valt ook hier hun beeld zo goed als samen met het algemeen beeld. Als we de cijfers onderling vergelijken is een hoger aandeel coachingsactiviteiten zichtbaar. Dat coaching hoger scoort is niet verwonderlijk, aangezien het een kerntaak is van de regionale

CGG-preventiewerkers. Ook vroeginterventie komt vaker voor bij regionale preventiewerkers.

De Vlaamse preventieactoren voeren meer consult/advies en vorming uit. Het grotere belang van consult/advies is te verklaren door het feit dat VAD-medewerkers vanuit hun expertise de alcohol- en drugsector ondersteunen, waarin consult en advies een belangrijke plaats innemen. Dat vorming sterker uit de verf komt, komt doordat VAD het deskundig maken van intermediairs en preventiewerkers in de alcohol- en drugsector als kerntaak heeft en De Sleutel vooral vorming geeft binnen zijn preventieve opdracht.

4.3. Gebruikte materialen

	Groep preventiewerkers			
	Lokale PW	**Regionale PW**	**Vlaamse PW**	**Totaal**
Materiaal van VAD/De DrugLijn	42,2%	53,1%	42,0%	49,7%
Zelf ontwikkeld materiaal	58,2%	37,5%	39,8%	41,0%
Ander materiaal op Vlaams niveau	8,7%	10,1%	4,4%	9,0%
Ander materiaal op lokaal/reg. niveau	4,8%	6,7%	1,9%	5,6%
Ander materiaal op internat. niveau	0,3%	4,6%	1,5%	3,4%
Ander materiaal op federaal niveau	0,0%	1,0%	2,5%	1,1%
Geen materialen gebruikt	26,0%	29,2%	24,4%	27,9%
↳Wel materialen gebruikt	74,0%	70,8%	75,6%	72,1%

Tabel A36: aandeel gebruikte materialen (3 registratorgroepen en totaal)

In bijna drie op de tien geregistreerde preventieactiviteiten worden geen materialen gebruikt tijdens de activiteit of in de voorbereiding van de activiteit. In ruim zeven op de tien activiteiten is dat dus wel het geval. Dat aandeel ligt voor de drie registratorgroepen ongeveer even hoog.

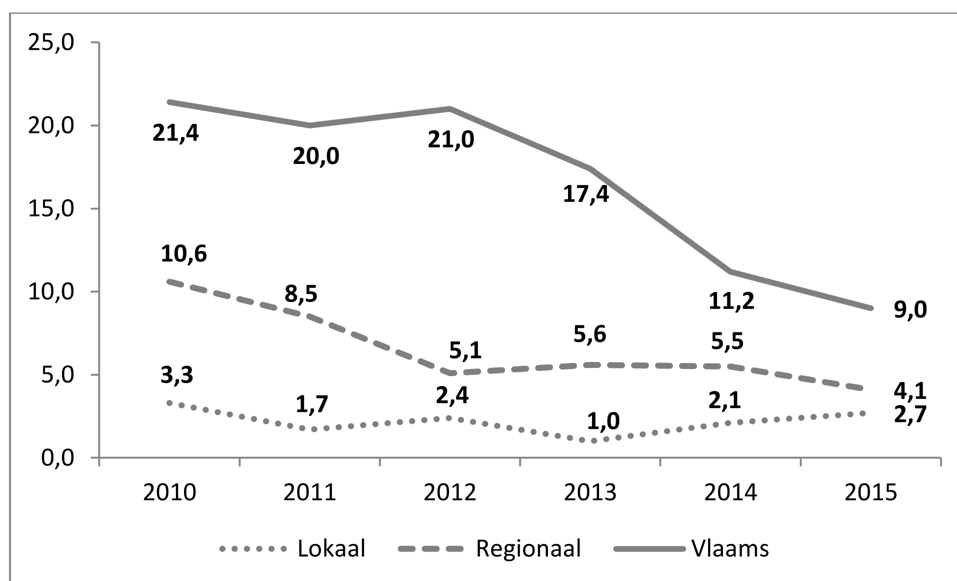
Toch zijn er tussen de registratorgroepen verschillen in het gebruik van materialen. Zo gebruiken lokale preventiewerkers vaker zelf ontwikkelde materialen en regionale preventiewerkers vaker materiaal van VAD of De DrugLijn. Bij Vlaamse registrators worden minder vaak materialen van verschillende niveaus gebruikt. Dat is onder andere omdat de Vlaamse preventiewerkers vaak overleg plegen in functie van afstemming en het aftoetsen van noden en in het kader van het ontwikkelen van nieuwe materialen (methodiekontwikkeling). In deze activiteiten is het gebruik van reeds ontwikkelde materialen vaak niet relevant. Daarnaast gebruikt De Sleutel voornamelijk eigen materiaal.

4.4. Bereik sectoren per registratorgroep: evoluties 2009-2015

Zoals in hoofdstuk 4.1 al besproken, heeft elk van de drie registratorgroepen een specifiek patroon in het bereiken van de verschillende sectoren. Laten we eens bekijken welke patronen we kunnen herkennen en welke evoluties zich daar voordoen in de periode na de laatste grotere herwerking van Ginger (2009-2015).

• ***Sectoren die relatief sterker door Vlaamse preventiewerkers worden bereikt***

⇨ Sector arbeid

<u>Grafiek A8</u>: aandeel activiteiten in de arbeidssector per groep (2009-2015)

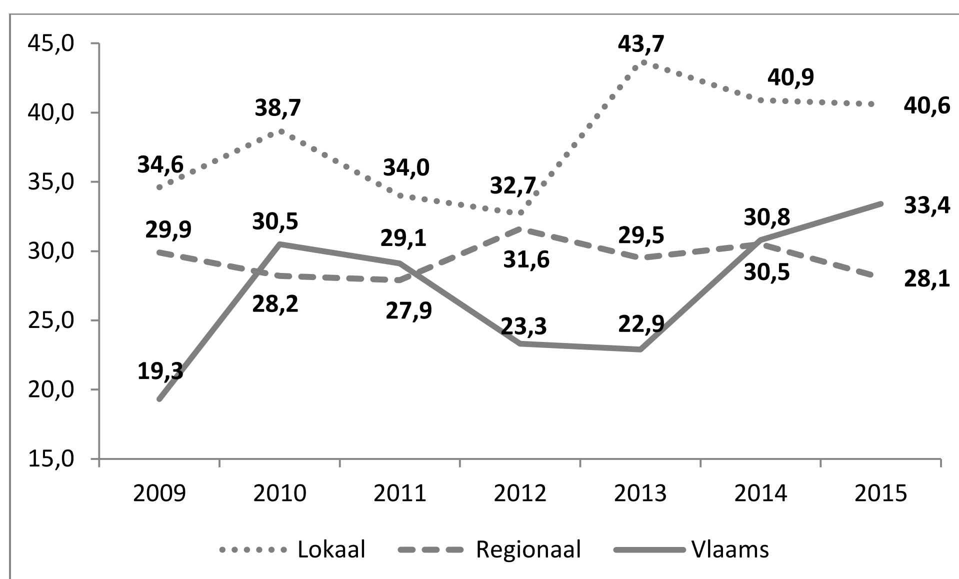
We zien dat de Vlaamse preventiewerkers steeds een groter bereik van de arbeidssector kennen dan de andere groepen. Maar terwijl het aandeel zich de eerste jaren steeds rond de 20% situeerde, is dat na 2012 sterk gedaald naar de huidige 9,0%.

De regionale preventiewerkers kenden in 2010 een piek, wat het gevolg was van de impuls die de Vlaamse overheid gaf om via projectsubsidiëring de begeleiding van CGG-preventiewerkers in het ontwikkelen van een alcohol- en drugbeleid in private ondernemingen te verzekeren. Tussen 2012 en 2014 bleef het aandeel stabiel. Het op zich al lage aandeel is in 2015 terug gedaald.

De lokale preventiewerkers spelen - ondanks een stijging - vanouds een eerder beperkte rol in het werken met de arbeidssector.

• ***Sectoren die relatief sterker door lokale preventiewerkers worden bereikt***

⇨ Sector onderwijs

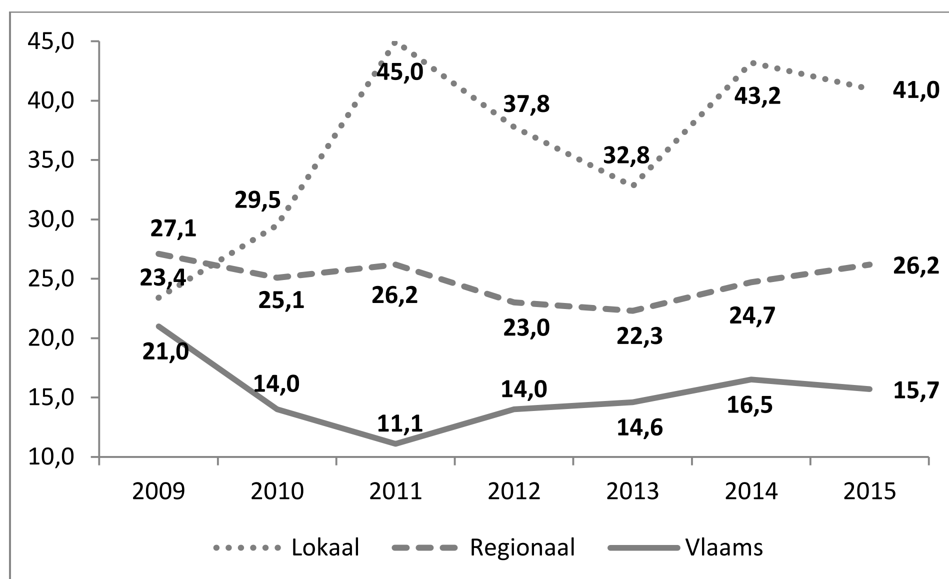
Grafiek A9: aandeel activiteiten in de onderwijssector per groep (2009-2015)

Ondanks een duidelijk fluctuerend patroon hebben lokale preventiewerkers altijd sterker de onderwijssector bereikt dan de twee andere registratorgroepen. Vorming naar leerlingen uit het middelbaar onderwijs en overleg met intermediairs en bestuursvertegenwoordigers uit het middelbaar onderwijs vormen de kern van deze activiteiten.

De onderwijssector kent bij de activiteiten van regionale preventiewerkers een vrij stabiele participatiegraad van rond de 30%. In 2015 duikt hun aandeel wel naar het laagste punt ooit (28,1%). Vorming naar leerlingen uit het middelbaar onderwijs en coaching of overleg met intermediairs en bestuursvertegenwoordigers uit het middelbaar onderwijs zijn daarin de hoofdmoot.

Het beeld van de Vlaamse actoren is meer op- en neergaand, wat vooral te wijten is aan het aantal preventieactiviteiten dat De Sleutel per jaar in het onderwijs registreert. Na twee opeenvolgende stijgingen zit het aandeel nu weer op het hoogste niveau in de voorbije zeven registratiejaren.

➩ Sector overheid

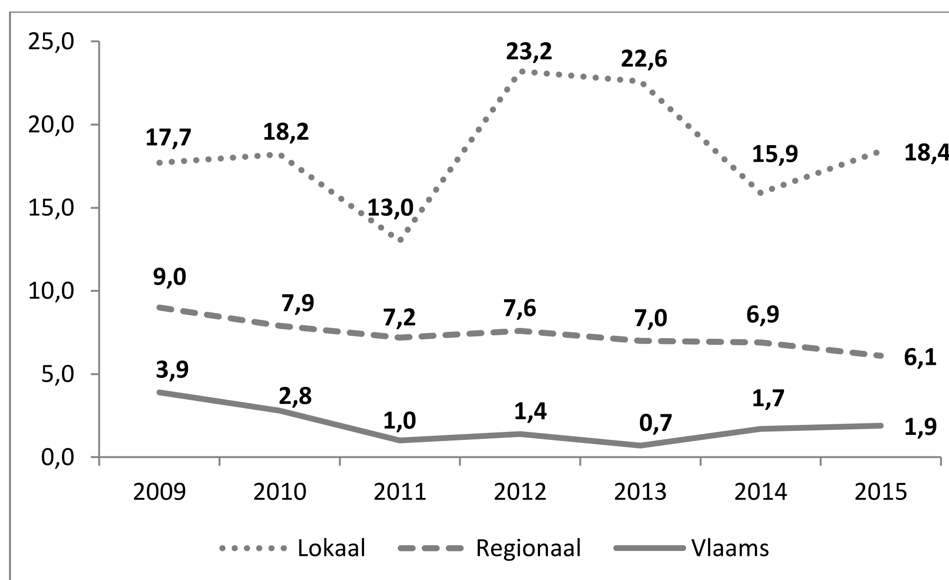
Grafiek A10: aandeel activiteiten in de overheidssector per groep (2009-2015)

Ook hier maakt de lijn van de lokale preventiewerkers een sterk op- en neergaande beweging, waarbij deze groep in de vijf laatste jaren duidelijk sterker de overheidssector bereikt dan de andere groepen. De verklaring hiervoor is dat er steeds vaker wordt samengewerkt met andere (inter)gemeentelijke preventiewerkers, veelal in een regionaal of intergemeentelijk samenwerkingsverband.

De lijn van de regionale preventiewerkers is duidelijk stabieler. In 2015 is er voor het tweede opeenvolgende jaar een stijging van de participatiegraad van de overheid, waardoor het aandeel zich weer situeert op het hogere niveau van voor 2012.

Bij de Vlaamse preventiewerkers blijft het aandeel de laatste vier registratiejaren rond de 15%.

➩ Sector politie en justitie

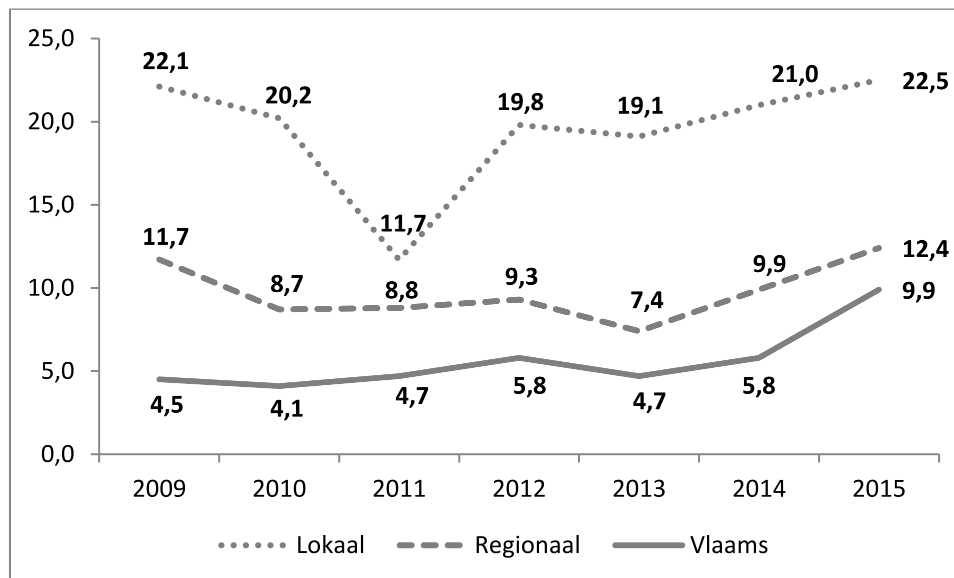

Grafiek A11: aandeel activiteiten in de sector politie en justitie per groep (2009-2015)

Alhoewel er in de lijn van de lokale preventiewerkers weer geen duidelijk profiel te vinden is, is het wel duidelijk dat deze groep sterker met de sector politie en justitie samenwerkt dan de andere registratorgroepen.

De participatie van deze sector ligt duidelijk lager bij regionale preventiewerkers en vooral bij Vlaamse preventiewerkers. Bovendien is er bij de regionale preventiewerkers een daling over de jaren heen vast te stellen. Bij de Vlaamse preventiewerkers herstelt het aandeel zich, maar samenwerken met politie en justitie blijft voor deze registratorgroep een zeldzaam fenomeen.

⇨ Sector vrijetijd en cultuur

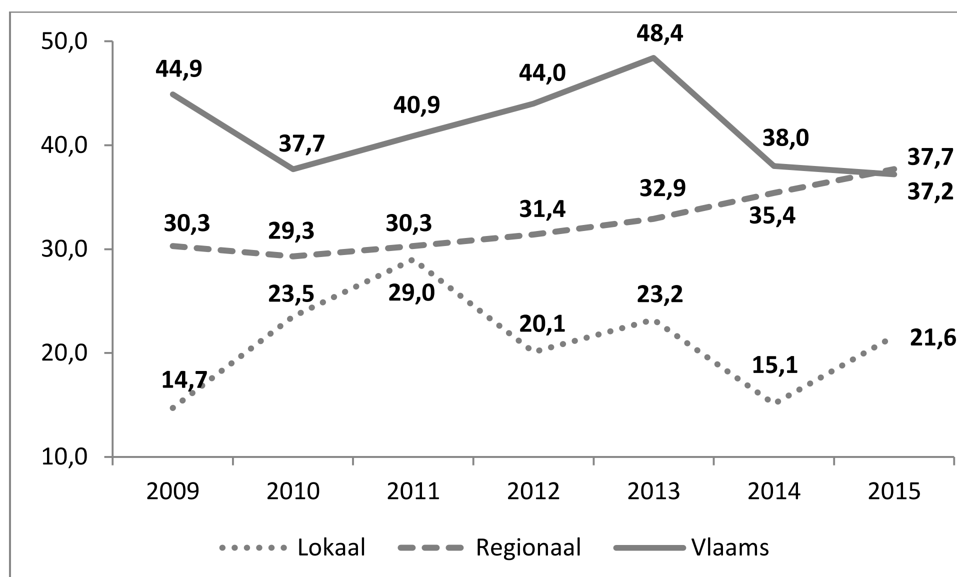
Grafiek A12: aandeel activiteiten in de sector vrijetijd en cultuur per groep (2009-2015)

Ook hier steeds een sterkere participatie van deze sector in de preventieactiviteiten van lokale preventiewerkers. Behalve in de vreemde knik in 2011 situeert dat aandeel zich steeds rond 20%. Het werken in de sector vrijetijd en cultuur gaat vooral om overleg met het jeugdwerk.

Bij de regionale preventiewerkers kent de participatiegraad van de sector vrijetijd en cultuur een stijging. De dalingen tussen 2009 en 2010 en tussen 2012 en 2013 hingen samen met een minder sterke samenwerking met het jeugdwerk. Zo ook hangen de opeenvolgende stijgingen in 2014 en 2015 samen met de stijging van het aantal activiteiten met het jeugdwerk en met de uitgaanssector. Bij de Vlaamse preventiewerkers lag het aandeel steeds vrij stabiel rond de 5%, maar dit stijgt plots naar 10%. Dat komt door de verdere uitbouw van VAD-activiteiten in de uitgaanssector (o.a. Quality Nights voor uitgaanssettings en Attent voor jeugdhuizen) en door het uitwerken en uittesten van een preventieprogramma in de sportclubs (Sportivos).

• ***Sectoren waar zowel Vlaamse als regionale preventiewerkers een sterker bereik hebben***

⇨ Sector gezondheid

Grafiek A13: aandeel activiteiten in de gezondheidssector per groep (2009-2015)

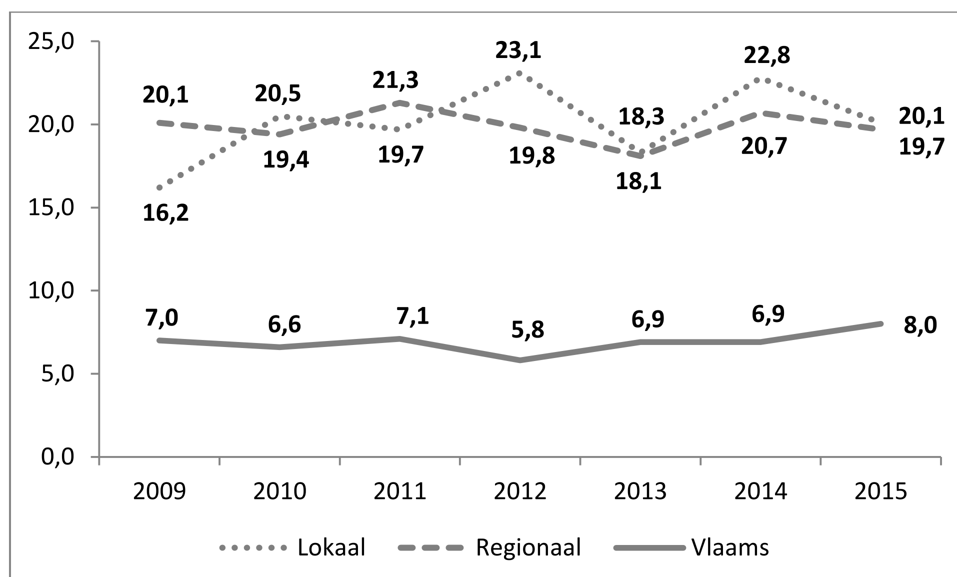
De Vlaamse preventiewerkers hadden jarenlang het sterkst de gezondheidssector bereikt, maar die dominante positie is er niet meer. Dit komt enerzijds door de sterke daling van het aandeel van de Vlaamse preventiewerkers na 2013, van 48,4% naar 37,7%. Vooral het dalend aantal activiteiten dat De Sleutel met de gezondheidssector uitvoerde ligt hier aan de basis. Vlaamse preventiewerkers werken meestal via overleg, zowel structureel als ad hoc, tussen VAD en de CGG-preventiewerkers.

Anderzijds zijn de regionale preventiewerkers sinds 2010 bezig met een langzame, maar aanhoudende stijging van het aandeel activiteiten dat zij uitvoeren in de gezondheidssector. Bij regionale preventiewerkers zijn overleg met collega's uit (andere) CGG's, met VAD-medewerkers en met LOGO-medewerkers de kernactiviteiten.

De lokale preventiewerkers kennen een eerder fluctuerende participatiegraad van de gezondheidssector, die in 2015 terug een heropleving kent.

• ***Sectoren waar zowel lokale als regionale preventiewerkers een sterker bereik hebben***

⇨ Sector welzijn

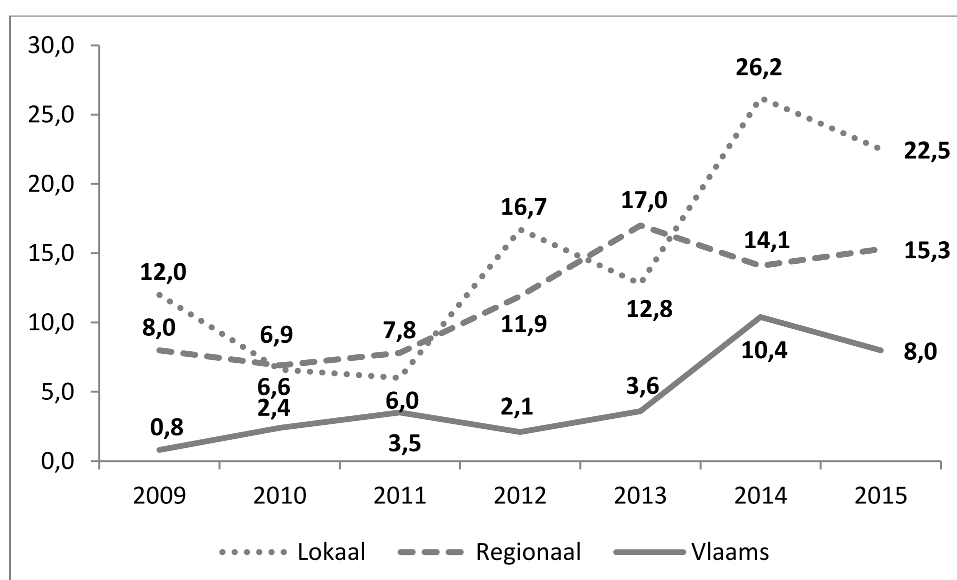

Grafiek A14: aandeel activiteiten in de welzijnssector per groep (2009-2015)

De laatste jaren doen de lokale preventiewerkers en de regionale preventiewerkers als het ware haasje-over in het meest werken met de welzijnssector. Deze sector scoort in het Gingerbeeld van beide registratorgroepen telkens een participatiegraad van rond de 20%. Toch is er een grotendeels verschillend activiteitenprofiel bij beide groepen. Bij de lokale preventiewerkers ligt het accent duidelijk bij samenwerking met OCMW's. Bij de regionale preventiewerkers gaat de meeste aandacht naar beleidsmatige ondersteuning van voorzieningen voor bijzondere jeugdzorg (coaching en consult/advies), naast overleg en vorming t.a.v. OCMW's.

De participatiegraad blijft bij de Vlaamse preventiewerkers rond de 7% liggen, al is dat in 2015 iets hoger.

⇨ Algemene bevolking

Grafiek A15: aandeel activiteiten met de algemene bevolking per groep (2009-2015)

De lijn van de lokale preventiewerkers maakt ook hier bokkensprongen, nu weer een neerwaartse in 2015. Dit, terwijl de regionale preventiewerkers terug een stijging laten optekenen. Terwijl in de activiteiten van de lokale preventiewerkers de klemtoon ligt op campagnes (bv. Feestwijzer), is het merendeel van de activiteiten bij de regionale preventiewerkers in het kader van vroeginterventie, ondanks het feit dat een aantal CGG-preventiewerkers vroeginterventie registreren in EPD in plaats van in Ginger.

De lijn van de Vlaamse preventiewerkers ligt, ondanks een hoger niveau sinds 2008, duidelijk onder die van de twee andere registratorgroepen. De recente hogere participatie van de algemene bevolking komt doordat De Sleutel meer vroeginterventieactiviteiten met de algemene bevolking registreerde.

Stabielere registratorgroep = stabieler beeld

Zoals de grafieken in dit hoofdstuk aantonen, hangt de kwaliteit en de betrouwbaarheid van het monitorbeeld af van de stabiliteit in de samenstelling van de registratorgroepen. De regionale preventiewerkers nemen elk jaar in ongeveer dezelfde grote getale deel en vertonen een weinig veranderende samenstelling. Er kan al eens een personeelswissel zijn, maar deze gebeurt vaak in het kader van een vast takenprofiel. Daardoor worden de taken gecontinueerd en krijg je in het monitorbeeld over de jaren heen geen sterk op- en neergaande sprongen.

Bij de Vlaamse preventiewerkers is de samenstelling van de registratorgroep in regel ook vrij stabiel, maar kan het zijn dat nieuwe impulsen binnen de VAD-werking (bv. meer in vrijetijd en cultuur door ondersteuning van Safe ’n Sound in de uitgaanswereld en het ontwikkelen van het Sportivos-preventiepakket in sportclubs) of toegenomen aandacht van De Sleutel (bv. meer vroeginterventie naar de bevolking toe) de lijn van de grafiek sterker doen afwijken.

Bij de lokale preventiewerkers verandert de samenstelling van de groep het sterkst: er komen soms nieuwe projecten bij, sommige projecten worden stopgezet of sterk geheroriënteerd, er zijn personeelswissels die een impact hebben op het profiel, er zijn veranderingen op het vlak van structuren en beleid (bv. creëren van intergemeentelijke netwerken), enz. Dat maakt dat je elk jaar een andere samenstelling van registrators en/of takenprofielen hebt. Zo komt het dat het monitorbeeld van de lokale preventiewerkers vaak opmerkelijke fluctuaties vertoont.

5. Terugkoppeling resultaten CGG-preventiewerk (samenwerkingsprotocol)

In het 'Samenwerkingsprotocol alcohol- en andere drugpreventie tussen de Vlaamse overheid, het CGG-preventiewerk en VAD' staat vermeld dat VAD op basis van de Gingerregistratie een jaarlijkse rapportering doet over de preventieactiviteiten van de CGG-preventiewerkers alcohol en drugs. Daarvoor worden enkele indicatoren aangegeven. Deze zijn gebaseerd op beleidskeuzes uit het Actieplan Tabak, Alcohol en Drugs van de Vlaamse overheid. In dit hoofdstuk wordt - binnen de mogelijkheden en beperkingen van Ginger - het registratiebeeld opgehangen aan de vermelde indicatoren.

Van de 6.469 in Ginger geregistreerde preventieactiviteiten werden 4.458 ingevoerd door preventiewerkers die aan een CGG verbonden zijn. Dat komt overeen met een aandeel van 68,9%, wat lager is dan in 2014 (73,6%). Dit aandeel komt op naam van de preventiewerkers die tewerkgesteld zijn bij een CGG, maar daarom niet noodzakelijk gesubsidieerd zijn door de Vlaamse Gemeenschap. Immers, een deel komt uit andere financieringsbronnen (bv. gemeente, stad of provincie). In dit hoofdstuk wordt het beeld geschetst op basis van de 4.458 activiteiten die de 50 CGG-preventiewerkers samen in Ginger registreerden (ter vergelijking: in 2013 registreerden 53 CGG-preventiewerkers samen 4.595 activiteiten).

⇨ ***Coaching***

• Indicator: coachingsactiviteiten per sector/detailsector

Coaching in sector…	**Aantal activiteiten CGG-preventiewerk t.o.v. totaal**	**% op totaal**	**CGG-PW voornamelijk en/of proportioneel meer in detailsectoren…[14]**
Arbeid	27/32	84,4%	Social profit organisaties (> 50 pers.), private bedrijven (> 50 pers.),
Gezondheid	60/70	85,7%	Gezondheid: andere
Onderwijs	204/212	96,2%	TSO; BSO
Overheid	110/128	85,9%	Lokale overheden
Politie en justitie	21/22	95,5%	Politie
Vrijetijd en cultuur	81/91	89,0%	Jeugdwerk, uitgaanssector
Welzijn	78/81	96,3%	Voorzieningen bijzondere jeugdzorg; OCMW

Tabel A37: aantal/aandeel coaching per sector (regionale CGG-preventiewerkers)

In hoofdstuk 4.2 kwam al tot uiting dat de regionale preventiewerkers meer coachingsactiviteiten uitvoeren. Dat wordt hier bevestigd: terwijl CGG-preventiewerkers instaan voor 68,9% van alle geregistreerde preventieactiviteiten, ligt hun aandeel in alle coachingsactiviteiten op 91,0%. Dit hoge aandeel ligt in de lijn van het TAD-profiel voor de CGG-preventiewerkers, waarin coaching een centrale rol inneemt.
Het is dan ook normaal dat we, afgemeten aan hun algemeen aandeel, zien dat het CGG-preventiewerk in de meeste sectoren proportioneel meer investeert in coaching. In de sectoren arbeid, gezondheid en overheid ligt het aandeel coaching iets lager dan in de andere sectoren. In de sectoren politie en justitie, onderwijs en welzijn staan CGG-preventiewerkers in voor bijna alle coachingsactiviteiten.
Het feit dat in de onderwijssector de detailsectoren TSO en BSO en in de welzijnssector de detailsector voorzieningen bijzondere jeugdzorg proportioneel sterker worden bereikt, sluit aan bij krachtlijnen uit Vlaams actieplan TAD (werken met risicogroepen).

[14] Deze kolom geeft weer in welke detailsectoren de CGG-preventiewerkers vooral werken of proportioneel meer werken in vergelijking met niet-CGG-preventiewerkers.

• Indicator: evaluatie van coaching

Algemeen scoort evaluatie proportioneel gezien niet hoog bij coaching: in 11,3% van de coachingsactiviteiten is de activiteit geëvalueerd. Dat is op zich niet zo verwonderlijk. In een structureel coachingsproces, met regelmatig weerkerende coachingsmomenten, zal evaluatie ten gepaste tijde, maar daarom niet na elke activiteit plaatsvinden.
Bekijken we dit aandeel bij de CGG-preventiewerkers, dan zien we dat 9,9% van hun coachingsactiviteiten geëvalueerd werden. CGG-preventiewerkers voeren dus iets minder vaak een evaluatie uit na een coachingsactiviteit dan de andere registratorgroepen.

⇨ ***Vorming***

• Indicator: vormingsactiviteiten per sector/detailsector

Vorming per sector/detailsector	**Aantal activiteiten CGG-preventiewerk t.o.v. totaal**	**% op totaal**	**CGG-PW voornamelijk en/of proportioneel meer in detailsectoren…**
Arbeid	80/92	87,0%	Overheidsbedrijven (> 50 pers.)
Gezondheid	237/289	82,0%	Centra Geestelijke Gezondheidszorg; PAAZ/PZ; thuiszorg
Onderwijs	468/812	57,6%	ASO; TSO; hoger onderwijs; CLB
Overheid	101/156	64,7%	Lokale overheden
Politie en justitie	53/66	80,3%	Politie
Vrijetijd en cultuur	75/97	77,3%	Jeugdwerk: jeugdvereniging/-beweging en jeugdhuis
Welzijn	196/224	87,5%	OCMW

Tabel A38: aantal/aandeel vorming per sector (regionale CGG-preventiewerkers)

Het aandeel vormingsactiviteiten dat CGG-preventiewerkers opnemen (67,2%) ligt ongeveer even hoog als hun algemene aandeel in alle Gingeractiviteiten (68,9%). Afgewogen aan hun algemeen aandeel, zien we dat het CGG-preventiewerk in de sectoren welzijn, arbeid, gezondheid en politie en justitie hoger scoort. In de onderwijssector wordt proportioneel minder vorming gegeven.
Ook hier zien we enkele specifieke resultaten die aansluiten bij de in de krachtlijnen van het Vlaamse actieplan TAD vermelde doelstellingen, zoals een merkbaar accent op vorming naar CLB en OCMW.

• Indicator: soorten vormingsactiviteit

Detailsoort vorming	Aantal activiteiten CGG-preventiewerk t.o.v. totaal	% op totaal
Informatieoverdracht	552/672	82,1%
Inoefenen van vaardigheden	116/308	37,7%
Inspelen op attitudes	382/544	70,2%

Tabel A39: aantal/aandeel detailsoorten vorming (regionale CGG-preventiewerkers)

Vergelijkend met hun algemeen aandeel van 68,9% leggen de CGG-preventiewerkers zich sterker toe op informatieoverdracht en minder sterk op het inoefenen van vaardigheden. Het inspelen op attitudes komt bijna gemiddeld voor.

• Indicator: bereikte doelgroepen in vormingsactiviteiten

		Aantal activiteiten CGG-preventiewerk t.o.v. totaal	% op totaal
Intermediaire doelgroep	Vormingsactiviteiten met intermediaire doelgroep	**478/791**	**60,4%**
	Specifieke doelgroep(en):	97,0% intermediairs 16,4% preventiewerkers 11,5% bestuursniveau	
Uiteindelijke doelgroep	Vormingsactiviteiten met uiteindelijke doelgroep	**436/568**	**76,8%**
	Specifieke doelgroep(en):	71,1% jongeren 25,5% volwassenen 9,2% familie	

Tabel A40: aantal/aandeel bereikte doelgroepen (regionale CGG-preventiewerkers)

Als we de percentages afwegen aan hun globale aandeel van 68,9% dan zien we dat CGG-preventiewerkers relatief meer aandacht besteden aan uiteindelijke doelgroepen, wat vaak gebeurt in het kader van specifieke projecten. Het gros daarvan omvat vormingsactiviteiten voor leerlingen en vroeginterventieactiviteiten. Daarom ook dat in vorming met de uiteindelijke doelgroepen de jongeren de voornaamste doelgroep zijn.

In het werken met intermediaire doelgroepen via vorming wordt de categorie intermediairs zo goed als altijd bereikt. Preventiewerkers en vertegenwoordigers van het bestuursniveau komen veel minder sterk aan bod.

• Indicator: evaluatie van vormingsactiviteiten

Vorming is dé activiteit bij uitstek als het op evaluatie aankomt. 63,0% van de in Ginger geregistreerde vormingsactiviteiten werden geëvalueerd. Dat is veruit het hoogste aandeel van alle soorten activiteit. Bij de CGG-preventiewerkers ligt dat aandeel iets lager: 57,0%. In bijna de helft van de gevallen is de registrator zelf de evaluator (46,3%), in drie op de tien gevallen is dat een externe persoon of organisatie (32,2%) en in ruim een vijfde is dat zowel de registrator als een externe evaluator (21,5%).

⇨ ***Consult en advies***

• Indicator: consult- en adviesactiviteiten per sector/detailsector

Consult/advies per sector/detailsector	**Aantal activiteiten CGG-preventiewerk t.o.v. totaal**	**% op totaal**	**CGG-PW voornamelijk en/of proportioneel meer in detailsectoren…**
Arbeid	23/51	45,1%	
Gezondheid	85/120	70,9%	Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg; koepels
Onderwijs	101/158	63,9%	Hoger onderwijs
Overheid	64/143	44,8%	Lokale overheden
Politie en justitie	8/34	23,5%	
Vrijetijd en cultuur	45/81	55,5%	Uitgaanssector
Welzijn	77/100	77,0%	Voorzieningen bijzondere jeugdzorg

Tabel A41: aantal/aandeel consult/advies per sector (regionale CGG-preventiewerkers)

Consult en advies wordt proportioneel iets minder vaak door CGG-preventiewerkers uitgevoerd: het aandeel van deze registratorgroep in consult- en adviesactiviteiten (65,0%) ligt iets lager dan hun algemeen aandeel in de activiteiten (68,9%). Tussen de sectoren is het beeld van consult- en adviesactiviteiten sterk variërend: terwijl de sectoren

politie en justitie, overheid en arbeid duidelijk onder het gemiddelde zitten, ligt dat aandeel in de sectoren welzijn en gezondheid een stuk hoger.
Ook hier zien we enkele specifieke resultaten die aansluiten bij de in het Vlaams actieplan TAD vermelde krachtlijnen, zoals het frequenter voorkomen van consult en advies naar voorzieningen bijzondere jeugdzorg.

• Indicator: bereikte doelgroepen in consult- en adviesactiviteiten

		Aantal activiteiten CGG-preventiewerk t.o.v. totaal	% op totaal
Intermediaire doelgroep	Consult/advies met intermediaire doelgroep	**327/521**	**62,8%**
	Specifieke doelgroep(en):	78,6% intermediairs 17,4% preventiewerkers 19,6% bestuursniveau	
Uiteindelijke doelgroep	Consult/advies met uiteindelijke doelgroep	**89/119**	**68,1%**
	Specifieke doelgroep(en):	44,9% volwassenen 40,4% jongeren 32,6% familie	

Tabel A42: aantal/aandeel bereikte doelgroepen (regionale CGG-preventiewerkers)

Terwijl in voorgaande jaren bij consult- en adviesactiviteiten door CGG-preventiewerkers er proportioneel meer aandacht ging naar uiteindelijke doelgroepen is dat nu niet langer het geval. Hoe dan ook is dat aantal activiteiten eerder beperkt (89). CGG-preventiewerkers voerden in 2015 bijna vier keer zoveel consult- en adviesactiviteiten uit met intermediaire doelgroepen (327).

Nadat in de twee vorige registratiejaren het aandeel volwassenen als uiteindelijke doelgroep duidelijk hoger lag dan jongeren, zijn beide groepen nu quasi even sterk present. Opvallend is ook dat het aandeel van de familiale omgeving sterk gestegen is, wat te wijten is aan een CGG-preventiewerker die in het kader van consult en advies meerdere gesprekken voerde met ouders.

De CGG-preventiewerkers staan in voor iets meer dan zes op de tien consult- en adviesactiviteiten met intermediaire doelgroepen (62,8%), wat iets lager is dan hun algemene registratiegraad (68,9%). Er wordt dan vooral gewerkt met de categorie intermediairs, die in ruim drie kwart van de activiteiten betrokken worden. Preventiewerkers en vertegenwoordigers van het bestuursniveau zijn in ongeveer één op de vijf à zes activiteiten betrokken.

⇨ *Netwerking/overleg*

• Indicator: overleg- en netwerkingsactiviteiten per sector/detailsector

Ginger geeft geen directe indicaties over netwerking. Maar door het onder de loep nemen van overlegactiviteiten komt ook een stuk beeld over netwerking naar voren. Overleg is namelijk dé activiteit bij uitstek om aan netwerking te doen. Dat blijkt ook uit de algemene Gingerresultaten: in meer dan een derde van de overlegactiviteiten is er sprake van intersectorale samenwerking (40,1%), terwijl dit voor alle activiteiten samen in ongeveer een kwart van de activiteiten het geval is (29,9%). Maar ook binnen één sector is overleg een indicator voor netwerking, zoals blijkt uit onderstaande resultaten.

Overleg per sector/detailsector	**Aantal activiteiten CGG-preventiewerk t.o.v. totaal**	**% op totaal**	**CGG-PW voornamelijk en/of proportioneel meer in detailsectoren…**
Arbeid	52/86	60,5%	Private bedrijven (>50 pers.)
Gezondheid	1198/1619	74,0%	Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg; koepels; Lokaal Gezondheidsoverleg (LOGO)
Onderwijs	383/595	63,4%	TSO; ASO; BSO; basisonderwijs; hoger onderwijs
Overheid	817/1142	71,5%	Lokale overheden; provinciale overheden
Politie en justitie	177/300	59,0%	Politie
Vrijetijd en cultuur	290/449	64,6%	Jeugdwerk; uitgaanssector
Welzijn	464/646	71,8%	OCMW; Centra voor Algemeen Welzijnswerk (CAW); allochtonenorganisaties

Tabel A43: aantal/aandeel overleg per sector (regionale CGG-preventiewerkers)

In vergelijking met hun algemene registratiegraad van 68,9% zien we dat de CGG-preventiewerkers proportioneel ongeveer even vaak overleg plegen (70,7%), met tussen de sectoren onderling niet al te grote verschillen. Alleen in de sectoren politie en justitie en arbeid ligt het aandeel lager. In de sector gezondheid ligt het aandeel iets hoger dan het gemiddelde aandeel.
Opmerkelijk is dat bij overleg binnen een bepaalde sector vaak meerdere detailsectoren participeren. Dit toont aan dat ook binnen één sector via overleg aan netwerkvorming wordt gedaan.

• Indicator: bereikte doelgroepen in overleg

		Aantal activiteiten CGG-preventiewerk t.o.v. totaal	**% op totaal**
Intermediaire doelgroep	Overlegactiviteiten met intermediaire doelgroep	**1.953 /2.780**	**70,3%**
	Specifieke doelgroep(en):	62,3% intermediairs 55,5% preventiewerkers 22,3% bestuursniveau	
Uiteindelijke doelgroep	Overlegactiviteiten met uiteindelijke doelgroep	**65/75**	**86,7%**
	Geen uitspraak mogelijk over specifieke doelgroep(en), wegens te laag aantal activiteiten.		

Tabel A44: aantal/aandeel bereikte doelgroepen (regionale CGG-preventiewerkers)

In overleg met intermediaire doelgroepen ligt het aandeel dat het CGG-preventiewerk op zich neemt bijna even hoog als hun algemene registratiegraad. In het overleg met intermediaire doelgroepen zien we dat de categorie 'intermediairs' nog steeds het meest betrokken wordt, gevolgd door preventiewerkers. Vertegenwoordigers van het bestuursniveau nemen het minst deel, maar zijn toch nog betrokken in bijna een kwart van de overlegactiviteiten met intermediaire doelgroepen.

Over de uiteindelijke doelgroep kunnen we geen gedetailleerde uitspraken doen omdat – ondanks het feit dat de regionale preventiewerkers het gros van overleg voor die doelgroep voor hun rekening nemen – het aantal activiteiten te laag ligt.

• Indicator: evaluatie van overlegactiviteiten

Ook overleg kent algemeen een eerder lage evaluatiegraad: 7,0% van de overlegactiviteiten die alle registrators samen in 2015 registreerden, zijn geëvalueerd. Bij de CGG-preventiewerkers ligt dat aandeel iets lager, met 5,5%. Dat dit aandeel zo laag ligt, heeft te maken met het feit dat niet alle overlegactiviteiten geëvalueerd (kunnen) worden. De evaluatie zal eerder plaatsvinden op bepaalde "mijlpalen" in het overlegproces. De uitvoering van evaluatie bij overlegactiviteiten wordt vaker opgenomen door externen (50,9%). De CGG-preventiewerker zelf doet dit in één op de vier overlegactiviteiten (26,9%). De voorgaande jaren was de uitvoering van de evaluatie evenredig verdeeld tussen externen, de registrator zelf en zowel externen als de registrator zelf.

6. Wat brengt de nabije Gingertoekomst?

Sinds 2012 staat de nieuwe, gebruiksvriendelijkere versie van Ginger online en is er op dat vlak minder ondersteuning nodig. De focus zal verder liggen op het behoud en de uitbreiding van de groep registrators en op het verhogen van de registratiekwaliteit.

- **Opvolging en ondersteuning Gingerregistrators**

Begin 2012 kregen alle registrators van Ginger bij de omschakeling naar de nieuwe onlineversie toegang tot het vernieuwde programma met de oude gebruikersnaam en paswoord. Sindsdien zijn er nog ettelijke nieuwe gebruikers toegevoegd.
De ondersteuning gebeurt steeds vaker via directe weg, bijvoorbeeld door een mailing naar Gingerbeheerders per centrum, waarin specifieke vragen en aandachtspunten worden geformuleerd. Op het eind van het jaar krijgen de Gingerbeheerders per centrum een mail waarin aan de deadline voor registratie wordt herinnerd en waarin belangrijke tips en aandachtspunten voor een kwaliteitsvolle registratie worden herhaald.
Daarnaast is er de laagdrempelige helpdesk-functie op VAD, via telefoon en via mail, die ervoor moet zorgen dat de registrators niet afhaken omwille van inhoudelijke of technische moeilijkheden.
Deze vormen van ondersteuning zullen in 2016 voortgezet worden.

- **Vormingen**

In de vorige jaren zette VAD op het vlak van Gingervorming vooral in op introductiesessies, casusdagen en vormingen over werken met de eigen Gingerdata. Daarmee werden de grootste noden gelenigd. Omdat er geen al te groot personeelsverloop is in de groep Gingerregistrators en er, na bijna 20 jaar Ginger, in de meeste preventiewerkingen voldoende ervaring en expertise op het vlak van Gingerregistratie aanwezig is, is de nood aan bijkomende Gingervormingen sterk afgenomen. Er wordt dan ook niet meer actief geworven voor nieuwe vormingen. Er is uiteraard wel altijd de mogelijkheid om op vraag Gingervormingen te geven.
Dit neemt evenwel niet weg dat VAD geen vormingsinitiatieven meer opneemt. In de loop van het jaar werden enkele nieuwe registrators kort opgeleid in het gebruik van Ginger. Op 4 december 2015 werden op het preventieteam zeven door verschillende CGG's aangereikte Gingercasussen samen besproken en ingevuld. Ook in 2016 zal gezocht worden naar Gingervormingen met een optimaal rendement.

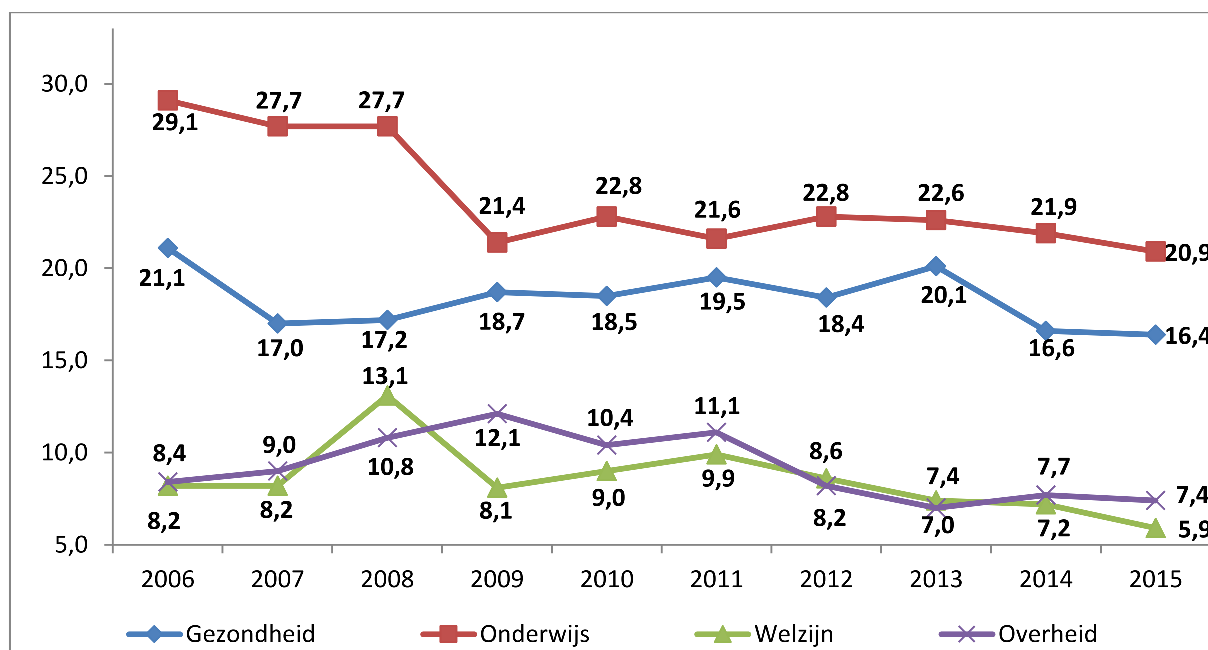
- **Betere afstemming met de indicatoren CGG-preventiewerk en VAD**

In 2016 zal de Gingerregistratie aangepast worden aan de nieuwe vereisten die de Vlaamse overheid naar CGG en VAD stelt in het kader van de indicatoren. Omdat dit een impact zal hebben op het Gingerresultaat zal het monitoringrapport in de toekomst anders worden opgevat, waarbij vergelijkingen met vorige registratiejaren niet langer mogelijk zijn.

Bijlage: algemene Gingerresultaten

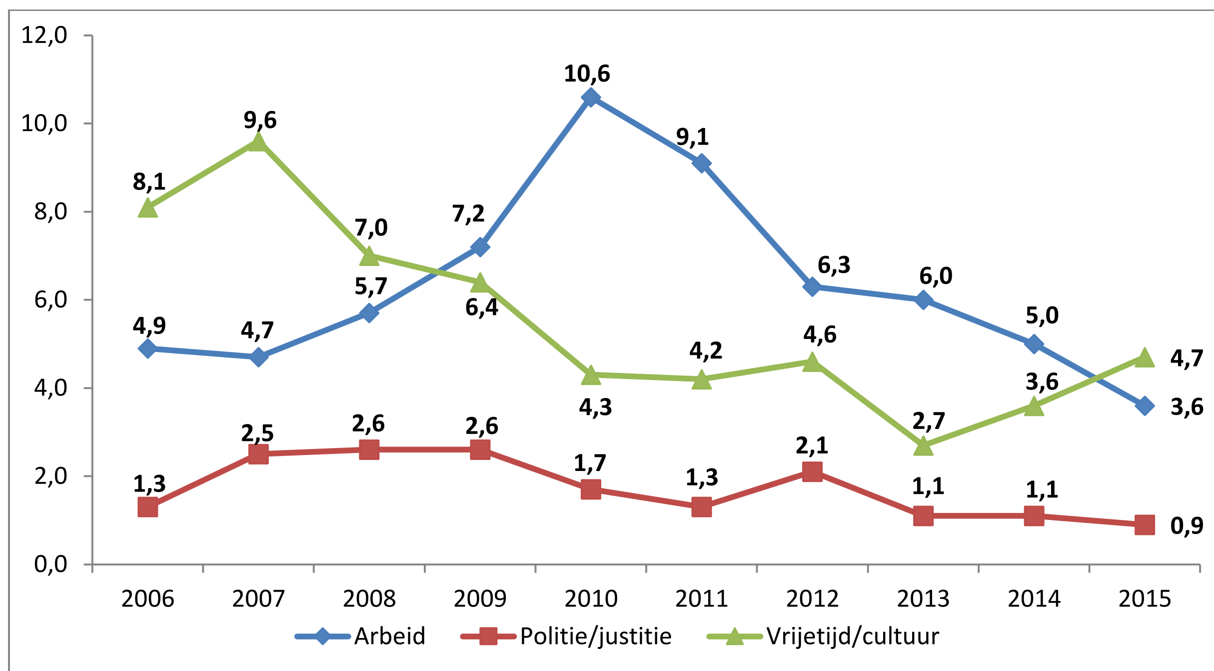
Sector	Unisectorale activiteiten	Intersectorale activiteiten	Totaal aantal activiteiten
Arbeid	233	69	302 (4,7%)
Gezondheid	1.061	1.209	2270 (35,1%)
Onderwijs	1.350	646	1996 (30,9%)
Overheid	481	1.257	1738 (26,9%)
Politie en justitie	61	415	476 (7,4%)
Vrijetijd en cultuur	306	573	879 (13,6%)
Welzijn	380	781	1.161 (17,9%)
Algemene bevolking	660	348	1.008 (15,6%)
Totaal	4.536	1.933	6.469

Tabel B1: aantal/aandeel activiteiten per sector (unisectoraal, intersectoraal, totaal)[15]

Grafiek B1: evolutie aandeel unisectorale activiteiten; deel 1 (2006-2015)

[15] Het kolomtotaal voor intersectorale activiteiten is groter dan de som van de getallen per sector, omdat het kolomtotaal het totaal aantal intersectorale activiteiten weergeeft en het getal per sector aangeeft hoeveel activiteiten die bepaalde sector deelnam aan een intersectorale activiteit. Aangezien er per definitie meerdere sectoren deelnemen aan elke intersectorale activiteit, is de som van de sectoren een veelvoud van het aantal intersectorale activiteiten.

Grafiek B2: evolutie aandeel unisectorale activiteiten; deel 2 (2006-2015)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Aandeel intersect. activiteiten	18,9%	18,2 %	15,8 %	18,3 %	17,4 %	18,4 %	21,2 %	21,8 %	26,3 %	29,9 %
Aantal sectoren/activiteit	2,99	3,04	3,13	3,08	2,86	2,84	2,79	2,85	2,82	2,56
ISS-indicator[16]	56,5	55,3	49,5	56,4	49,7	52,3	59,1	62,1	74,2	76,5

Tabel B2: overzicht evolutie intersectorale activiteiten (2006-2015)

[16] De ISS-indicator, berekend volgens de formule [percentage intersectorale activiteiten op het totaal aantal activiteiten x gemiddeld aantal aanwezige sectoren per intersectorale activiteit], geeft een indicatie van de reikwijdte van intersectorale samenwerking.

	Alle activiteiten	Overleg	Consult/advies	Coaching	Vorming	Vroeginterventie	Campagnes	Andere Actie
Arbeid	2u05	1u12	0u44	1u36	3u41	-	3u03	1u43
Gezondheid	2u19	2u12	1u43	1u55	3u21	2u10	2u52	2u14
Onderwijs	2u21	1u42	1u10	1u48	3u14	3u01	3u04	1u46
Overheid	2u09	2u02	1u30	1u47	2u52	2u00	4u04	2u32
Politie en justitie	2u12	1u49	1u26	1u53	3u14	4u45	3u44	2u48
Vrijetijd en cultuur	2u19	1u46	3u37	1u43	2u30	-	3u35	3u08
Welzijn	2u23	1u59	1u22	2u01	3u45	2u40	3u50	2u21
Algemene bevolking	2u21	2u06	2u40	-	2u28	1u55	3u54	2u46
Algemeen	2u14	1u56	1u30	1u49	3u11	1u51	3u18	1u56

Tabel B3: gemiddelde tijdsinvestering per sector en per soort activiteit[17]

Sector	Lokaal	Gemeenschap/ gewest	Regionaal	Provinciaal	Federaal	Internationaal
Arbeid	59,9%	18,9%	8,9%	5,6%	**5,0%**	1,7%
Gezondheid	30,3%	**28,9%**	18,8%	**16,4%**	2,6%	2,5%
Onderwijs	**77,8%**	5,7%	10,8%	3,4%	1,0%	0,4%
Overheid	58,4%	8,1%	15,7%	**14,0%**	2,4%	1,3%
Politie en justitie	70,0%	1,9%	**24,2%**	3,6%	0,4%	0,0%
Vrijetijd en cultuur	72,8%	14,0%	4,3%	4,9%	1,5%	2,5%
Welzijn	58,5%	12,2%	18,9%	9,3%	0,7%	0,3%
Algemene bevolking	67,7%	5,1%	**21,5%**	4,0%	0,4%	1,4%
Algemeen	58,6%	14,6%	14,1%	9,0%	1,8%	1,4%

Tabel B4: locatieniveaus per sector

[17] De gemiddelde tijdsduur wordt pas berekend vanaf tien activiteiten. Indien er dus in een bepaalde sector minder dan tien detailactiviteiten zijn, wordt geen gemiddelde tijdsduur aangegeven omwille van de geringe statistische betrouwbaarheid.

Sector	Overleg	Vorming	Consult/advies	Vroeginterventie	Coaching	Campagnes	Andere acties
Arbeid	28,5%	30,5%	**16,9%**	1,7%	**10,6%**	3,3%	8,6%
Gezondheid	**71,3%**	12,7%	5,3%	2,8%	3,1%	1,1%	3,7%
Onderwijs	29,8%	**40,7%**	7,9%	1,6%	**10,6%**	2,0%	7,4%
Overheid	**65,7%**	9,0%	8,2%	1,0%	7,4%	3,9%	4,8%
Politie en justitie	**63,0%**	13,9%	7,1%	3,4%	4,6%	3,6%	4,4%
Vrijetijd en cultuur	51,1%	11,0%	9,2%	0,6%	**10,4%**	**10,7%**	7,1%
Welzijn	55,6%	19,3%	8,6%	3,0%	7,0%	1,8%	4,7%
Algemene bevolking	9,9%	10,9%	11,2%	**49,3%**	0,3%	**13,4%**	5,0%
Algemeen	44,1%	21,0%	9,9%	8,5%	7,4%	3,3%	5,7%

Tabel B5: soorten activiteit per sector

Sector	Intermediaire doelgroep	Uiteindelijke doelgroep
Arbeid	**90,6%**	9,4%
Gezondheid	**94,3%**	5,7%
Onderwijs	62,5%	**37,5%**
Overheid	**94,4%**	5,6%
Politie en justitie	**93,4%**	6,6%
Vrijetijd en cultuur	79,1%	20,9%
Welzijn	**90,8%**	9,2%
Algemene bevolking	8,1%	**91,9%**
Algemeen	74,4%	25,6%

Tabel B6: doelgroepen per sector

Sector	Geen specifiek middel als item	Alcohol	Illegale drugs	Tabak	Medicatie	ICT-verslaving	Gokken
Arbeid	60,9%	39,1%	34,8%	16,2%	**33,1%**	9,6%	8,3%
Gezondheid	57,3%	39,1%	34,6%	20,6%	20,8%	16,3%	11,4%
Onderwijs	48,4%	43,3%	42,8%	27,6%	25,1%	**31,8%**	**19,8%**
Overheid	55,0%	41,9%	33,6%	19,9%	17,1%	14,6%	8,2%
Politie en justitie	47,5%	52,5%	46,8%	28,6%	23,1%	21,0%	15,3%
Vrijetijd en cultuur	42,5%	59,6%	48,9%	26,5%	17,5%	12,7%	8,4%
Welzijn	52,7%	40,7%	40,5%	23,2%	24,0%	23,3%	14,6%
Algemene bevolking	21,2%	**77,0%**	**62,1%**	**39,6%**	27,2%	27,6%	17,5%
Algemeen	48,7%	46,3%	41,1%	24,2%	22,1%	19,9%	13,1%

Tabel B7: behandelde thema's per sector

Sector	Materiaal van VAD/De DrugLijn	Zelf ontwikkeld materiaal	Ander materiaal op Vlaams niveau	Ander materiaal op lokaal/region. niveau	Ander materiaal op internationaal niveau	Ander materiaal op federaal niveau	Geen materiaal
Arbeid	**75,8%**	35,1%	8,9%	3,0%	1,7%	**7,6%**	15,2%
Gezondheid	48,7%	29,6%	12,9%	6,3%	4,4%	1,2%	37,5%
Onderwijs	48,2%	51,8%	7,5%	6,9%	3,6%	1,1%	23,3%
Overheid	44,4%	36,8%	7,5%	6,0%	1,2%	0,9%	36,9%
Politie en justitie	47,7%	47,5%	12,2%	**9,0%**	0,6%	0,2%	29,4%
Vrijetijd en cultuur	62,1%	44,7%	9,3%	5,0%	3,9%	0,7%	17,5%
Welzijn	48,8%	41,6%	9,0%	**8,6%**	4,9%	0,3%	36,0%
Algemene bevolking	51,5%	59,1%	11,1%	7,6%	3,2%	0,3%	14,2%
Algemeen	49,7%	41,0%	9,0%	5,6%	3,4%	1,1%	27,9%

Tabel B8: gebruikt materiaal per sector

Sector	% activiteit geëvalueerd
Arbeid	34,1%
Gezondheid	15,6%
Onderwijs	35,1%
Overheid	15,6%
Politie en justitie	22,5%
Vrijetijd en cultuur	20,5%
Welzijn	26,1%
Algemene bevolking	**41,2%**
Algemeen	25,3%

Tabel B9: evaluatie per sector

Soort activiteit	% activiteit geëvalueerd
Campagnes	34,7%
Consult/advies	11,3%
Coaching	11,3%
Overleg	7,0%
Vorming	**63,0%**
Vroeginterventie	**42,6%**
Andere actie	**39,3%**
Algemeen	25,3%

Tabel B10: evaluatie per soort activiteit